

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Postilla super Osee, Iohel, Amos, Abidiam, Ionam,
Micheam, Abacuk, Sophoniam, Aggeum, Zachariam,
Malachiam, Thobiam, Baruch cum epistola Ieremie,
Iudith, Machbeorum I. II, libros Sapiente, ...**

Nicolaus <de Lyra>

[Reichenau], [15. Jahrh.]

Postilla super Zachariam

[urn:nbn:de:bsz:31-87081](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-87081)

ad regnum **S**cdm id **Ra Sa**. Iste datus
 fuit filius assueri qui fuit fauorabilis
 iudeis rde sue matris que iudea fuit
 Quocirca ista opinio sit veri
 similior tractati diffusius in principio
 libri hester **Q**uod an hoc plago notifi-
 cat auctor instrumentalis huius prophete
 et pmo exphete dono cu dicitur
 factu est cum dm **Q**uo exnoie qd
 cu dia ad zachariam qui interpretat
 memor dei **3o** ex parte et auo cu
 dicit **Filius barachie** etc et scdm re-
 gulam hebreas qsi duo sunt pphie
 sicut et zacharias licet no hant e-
 dy prophete **D**icitur aut hic aliqui
 iste abdo fuit alle ppha qui missus
 fuit ad ierobam in regno xiii et
 scdm hoc no fuit uis zacharie sed
 magis remotus quam nec aliud et
 zacharias fluxit valde longu temp
Dicitur in filius eius quia fuit
 degre ipius sicut qd dicitur de
 dauid quia de eius gne fuit scdm
 carnem **S**ed hoc dicitur de scriptura
 no habet auctoritate quia tria re-
 gi no exprimit qd ille fuit vocatus
 abdo nec etia **2o** palu xii msc to
 recte uale **D**ato etia qd sic exp-
 meret adhuc no uale quia phico
 phete noan sunt ead noie sicut
 zacharias filius iorade zacharias
 filius barachie **E**t sic iste abdo an-
 det se alius ab illo etia si vocatus
 fuit **N**on em consuetu e qd pro

Incipit Zacharias ppha
 Caplm iuuu.

In mense octauo **S**ic incipit
 ppheta zacharie et dicitur in du
 ab pres shan phemid et tractate
 qui incipit a qum e **C**irca pmo po
 huius prophete tempus ad dicit **I**n mense
 octauo **et** sic patet qd hoc fuit
 postqua resumpserunt opus templi
 dm quia resumpserunt illud anno 2o
 darii sexto mense xxiiii de mensis
Utr hie agger pmo **I**n anno pmo da-
 ri **S**cdm iosephu alle fuit datus
 filius apstasis et fuit fauorabilis
 apstasis iudeis eo qd mag p mouet
 ad regnu fuit familiaris iordabel
 et fecit uone de edificatioe templi
 rehm s cu p moueri contingeret

phē sic genealogigentur videlicet
 quatuor et patet sic remota a pte
 intermedijs amissis. **¶** Tertius est h
 contra ponitur tractatus in quo primo
 pagitur de templi et civitatis aedifi-
 ficatōe. **¶** De aedificatōe hinc de ca
 v. Prima induat quia pmo agitur de
 predicta aedificatōe. **¶** De aedificatōe
 consolacōe. **¶** Secunda ad huc induat
 quia pmo ponit pti anōmō. **¶** Sed
 eiusdem consolacōis. **¶** Iudic. vicesima
 orōmō aut pti in hoc consistit
 qd sūt increduli. **¶** Ibi dñm et imper-
 raris obstat sicut sūt ptes corp
 ppter qd dñs permittit destruere civita-
 tem et templū et hoc ē qd dicit. **¶** Ter-
 tius ē dñs super ptes mros pro-
 mittendo eos captivū et civitatem
 et templū vastū. **¶** Ppter corp pta
 Nō subditur in persona dei. **¶** Con-
 tum. adine p clemētia me sine sicut
 ptes mri imperarib obstat ad
 quos clamabunt. **¶** ptes tpe sedechē
 et ante et non audierūt. **¶** Sed magis
 contempserunt. **¶** Ppter qd iuste puni-
 ti sūt. **¶** Qd subditur ptes mri ad-
 sūt. **¶** qd dicit pti mri sūt a
 caldeis et pti in captivitate manū
 et pti sūt falsi pmittentes eis
 pacem et victoriam qd dicit in tur-
 retur eandem sententia. **¶** Ea Sa. alr
 exponit de pti dñi ut sit quoda
 obiectō contra dicta quia possent di-
 cē illi quibus loqueba. **¶** pti sūt
 ptes mri sūt mortui atz et pti

dñi et nō habent aliqua preroga-
 tivam ante ptes mros ppter sua
 iusticiā et subditur iusticiā dñi. **¶** Nū-
 quid in sempiternū vivent. **¶** qd dicit
 natia mortalis nō pmitter qd
 semper vivet. **¶** Verūtamē Verba
 mea qntu ad mores et legitima
 mea qntu ad legem que mandavi
 suis meis pphetis ut dicerent pti
 qd captivarentur et infirmiter mis-
 se corrigerent a moribus malis et
 transgressionibus legibus. **¶** Nūq non
 comprehendunt ptes mros quasi
 dicit sic quia sic accidit ut pre-
 dixerunt et p qntu qd sūt mri pphete
 Nō vivunt in aīa licet mortui sūt
 mrope. **¶** Et conisi sūt sicut aliqui
 de patribus mris sūt in captivitate
 ducti afflictōe dante eis intellectu. **¶**
 dixerunt confitentes dei iusticiā in
 sua punitōe sicut cogitavit dñs sūt
 ordinem sic iusticiā. **¶** Nō subditur
 sicut oras mros et dicit hoc me
 pta conspiciat ad adventione
 aut enormia et in soluta que ad-
 vent hūa malicia. **¶** Iudic. hic
 contra ponit pti consolacō. **¶** Sed
 induat partes sicut duplicem iustici-
 nem consolacōiam. **¶** Nō et levium
 Prima induat quia pmo ponitur
 iusticiā. **¶** De eius expositōe. **¶** Iudic. tū
 pti ponitur tpe huius iusticiā
 tū dicit. **¶** Iudic. vicesima et pta
 xi mense et sic ista iusticiā facta ē
 post pcedente que facta sūt mose
 vii ann sūti davis regis mense

sabbath. In hebreo h' sebeth et v'ndz
 iannaio expouit h' dicit committit
 q' februaio et hoc e' q' alii conuincit
 cu' eo m'oto uel in parte. Iudei em
 faciunt menses per lunationes et 10
 m'ercio anno mens' eor' duodecim' q'
 qui dicitur adar duplicatur. q' uarij
 em s' d'm' n'usim festo' e' p'mus
 apud hebreos ut d'issus' declara-
 ui q'm' em et ego xii p'mus em m'is
 s' d'm' ordinem festo' semper ma-
 pit apud hebreos p'malunatione
 que e' p'm' quor' equinoctio uernali
 siue sit ante siue post siue in ipso
 equinoctio. quod quide' equinoctiu'
 mo' e' xii die martij. Contra p'd
 ap' uisio cu' dicit' uidi per nocte
 querat' quent' e' magis apta reue-
 lationibus p'phetias que dicit. Et
 ecce uir et angelus in specie uiri
 ascendens super equu' ruffu'. In
 hebreo h' n'ileu per hoc designa-
 batur condita dina de aduersarijs
 iudeo' et ipse stabat inter m'ite-
 ta est aut' m'iteta locus d' res-
 tit' m'iti et m'itus e' arbor
 fructu' pulcherrima et adificera p'ca
 In et leu. xiiii ubi translat'
 nra h'et fructus arboris pulcherrime
 loco arboris pulcherrime an hebreo
 ponit' eadem dicit' que h'ic h'et
 et eadem signat'. Nam' in p'logo
 huius p'ph' dicit' q' p' pulcherrim' d'et
 ligni et odoram ligni et adorem
 fructus designatur gaudiu' afflu-
 tu' de reedificacoe templi et

ciuitatis et de p'essione ad i'fado'p
 suoz que erant in p'funde r'ualle
 In uallibus em magis crepit' m'iti
 et pulchres et fecundiores qua' alibi
 et post ea equi ruffi uarij et albi
 per hoc intelligit' p'ese greci et
 romani qui affuerunt p'p'm iudeoru'
 s' d'm' successione regno' q'ia q' per
 equos intelligit' isti p'li per asten-
 s'ores eor' angeli eis p'cedat. Et
 dicit' expouit' committit. Pa. Sa.
 uo dicit' q' per hoc intelligit' angeli
 dilu' p'p' p'ati ad exequenda' uolun-
 tatem dei et hinc dicit' uideatur h'ia
 sequens consonat' ut uidebit'. Et
 dixi h'ic ponitur quatu' ad aliqua
 partem dicte uisionis exp'it' et
 diuidit' in duas p'tes quia p'mo p'o
 hoc exp'it'. Sed ex hoc subditur
 angeli de p'cedit' a d'ne p'cedit'.
 Circa p'mu' dicitur. Et dixi ego zach-
 ari' qui sum' isti et quid significat'
 isti equi ruffi uarij et albi. Et dixi
 ad me angelus qui loquebat' m'ne
 et in deputatus ad custodiam. Ego
 ostendam' a' facia ostendi per an-
 gelu' sup'orem qui p'est totu' p'lo
 iudeo' et iste dicitur ee m'itahel
 danielis et et id subditur. Et re-
 spondit' uir qui stabat inter
 m'iteta et angelus totu' p'lo pre-
 latus. Ista sunt quos misit d'ns
 ad exequenda' suam uoluntatem
 Et responderit' angelo d'ni qui
 stabat me' m'iteta tamq' sup'oi
 p' ambulauit' tram' considando

statu regnor et ecce omis tra habi
 tar et quepit. Illo em tpe non e
 rant bella notabilia in predictis reg
 nis. Et respondit hinc conter po
 angeli iudeis prelati de p rano cu
 dicitur. Dne exatit usq tu non
 miserebis arlm q dicitur ex quo alie
 terre sunt in pace in quibus sunt
 gentiles et ydolatre quae tardas re
 stitit arlm et alia iudee loca in statu
 sunt et adhuc induit ratione ex no
 di qenne xxix. Cu reperit impleri in
 babilone lxx ann r. Quid dicit. Qste
 ram septuagesimo annis est supple
 trascriptus. s. atpe tyri qui dedit pto
 licentia redendi et tunc civitas
 arlm adhuc no sunt reedificata. Et
 respondit dne angelo q loquebat
 ut m denudaret bonu mieu. Quid
 sequitur. Hec dicit dne exatit aug
 um non pr ee falsim. Zelatus su
 arlm et p an a montem in quo cat
 templu. Zelo magno. Et aut qpe
 zelus amoe singularis quo vir di
 liget uxorem uolens habere in ca
 pta ptem. Et io qm in hac delin
 quit aspere castigat eam et per
 hoc m pnuat q dne castigat
 pplm iudicu non exadio sed ex
 amoe ut reducatur in cultu latic
 et sic factu fuit quia p reditio
 captiuitatis babilonice non legi
 pplm iudicu ad ydolatre; decli
 nasse nisi aliqui pauci tpe anti
 acti illustri. Circa magna ego
 uastar super omes gentes opu

lontas. i. regna vas affligentia
 et dicit qra magna quia fime a
 deo puniti non tantu tpalit. sed
 etia etnaliter. Quia aratus sum
 paru. s. uobis iudeis punito vas
 tpali pena. Spti uero arastis et
 caldei adiuuerit in malis. s. pone
 vte quia fime executores dne us
 tite. p. s. quia fuistis pmi
 ti pdm ordine mee iustie. aratur
 aduerm puiam me et domus
 mea edificabitur mea q fuit im
 plend sub zorobabel dicit et dabo
 regnante. Et ppenditulu a mstru
 mentu ligneu in cuius medio pe
 det corda hns plibid mexte
 mitate sua tu quo ppenditur si
 raurus directe. Et ficit. Adhuc
 elama non solu deedificatoe te
 pli sed etiam de pppitate ppli. Ad
 huc affluent ciuitates mee iudee
 bonis q in parte fuit im
 pleru tpe zorobabel et neome
 et perfectus tpe q i predictis
 et miranda fuerit et plenitudo
 dne spu sancti concedet. Et
 gloniam. Hic ponit pda iusto
 dedecore aduicator ppli iudicu
 cu dicit. Et leuau oculos meos et
 iudi uisione ymaginata. et er
 ce corina. s. em uisione yma
 ginata ei deputaba et dixi ad
 angelu mee tu stadie deputa
 tu. Hec sunt corina que non
 tlamit iudam ipe a quatuor
 regna que afflixerit iudeos

successu sic caldeo persarum gre-
 corum et romanorum ut quilibet ex
 ponit. Ita si per quatuor cornua
 intelligit adversarios iudeorum scdm
 quatuor partes mundi quia ab ori-
 ente sunt afflicti et ab oriente a
 meridie et ab aquilone et hoc per
 diversas gentes tra iudeam hnt
 tes ut patet ex qto regu et pto
 paluy. Et ostendit in quatuor fi-
 bro a angelas patos sanguem
 dicta cornua quia sunt exentes
 dno iustie et nemo eoz iudeos
 lenavit caput suu a potuit resis-
 te adversariis pcedit. Et venie
 isti v diti fabri dicitur ea a pre-
 dicta regna vel ad ipsos scdm
 quatuor ptes mundi ut p dicitur e
 ut dicitur cornua gentiu r pates
 eoz q e m pto ampletu eoz m
 pio sub miseru colla p nipes ge-
 nu

Capitulum

A lenavit hic conr deni-
 catur reedificatio civitatis
 iherusalem Circa q stiedu
 q edificatio q facta sunt
 sbo zorobabel fuit sigla edificatio
 etne p xpm queditur pualis vltm
 ut frequenter supra dicitur e. Et
 ad deono dicitur fit transitus
 ad aliud q dicitur pmo nua maria
 le. Qo spuale i et etc. Circa
 p m dicit vidi visione ymagi-
 naria intellectuati et etc. v
 angelus in spe vni. Et m ma
 eius similitudo mensura aptus

ad mensurando loca in quibus dicit
 sic edificia qo subdit ut metiar
 vltm pntu ad civitatem metropolim
 et iudeam qntu ad alia loca iudea
 qntu sit latitudo eius vntre quaz
 em edificent civitates et loca acci-
 pnt mensur edificioru pmlongi-
 tudine et latitudo ut exponit aliq
 et male quia in hebreo hi ut iudea
 quia angelus solu loquit dicitur
 Et etc. Hic conr dicitur edificiu
 spualis vltm alia em que scant
 nunqua sunt mltm p necnam
 reedificata sed semper sunt in ti-
 more edificioru et subiectae extra-
 neoz usq ad eius destructionem
 per exant romanor dicit ergo
 etc angelus in ad ruspada depu-
 tatus egrediebatur ad habendu
 revelatione noua de futuris ab an-
 gelo supiori quia scdm ordine nortu
 ita superiores angeli alluunt me-
 dios et medij in pates et exha-
 ter q her revelato e de alia re qua
 pcedens quia e dicitur spuali qo
 sequitur. Absq mro hebit vltm
 quia etia no confidit in mro
 fortitudine sed mdma proterea
 pre multitudine q ampletu an
 in fidelu multiplicatae per or-
 bem vniuersum homi et iumentoz
 quia credetes aliqui sunt sapientes
 et littati qui homines dicit. Rlij
 id simplices et illuati qui iumenta
 notant ps lxxvij. Et iumentu
 factus sum apud te et ego semp

teni Et ego ero ei ait dñs murus
 a. protector et defensor et mglā
 ero in medio eius quia deus in ec-
 cia honoratur et nō ad eam hoīes
 in uentū sū subditur fugite de
 trā aquilonē a. de pte dyaboli
 qui in quatuor uentis coli dispersi
 Vos r. spargi pmissi per duos
 erroes an xpi aduentū **Q**uoniam
 pphus pmissus ad ptem nome
 em pponet nome arlm intelli-
 etia ut declarari fuit xp̄ic̄ y cao
 que ē ad em q̄ fidelis pphus quia
 etia non ē ap̄i p̄terea sed fideles
 fuge de pte dyaboli que hitas
 apur filiam babilonē. **R**iditū uo-
 late non om̄ p̄t hic quem et̄ in-
 telligi per filiam babilonē ciuitas
 uel trā babilonē quia longe an-
 t̄p̄us huius pphete ciuitas babilonē
 fuit destructa per tyru et danū
 et uidei remiss. mundam ut h̄
 p̄mo ep̄re. **E**t licet aliqui remā-
 serint mēsa babilonē detenti
 amde vros̄ quas ibi accipant et
 plus quā fecerunt ut dictū fuit
 ab idem in illi audent p̄ babilonē
 pauci compatit̄ quia om̄s nāli-
 meliant̄ ad reuēndū mētam
 originis sue et maxie de trā in
 qua detinet̄ in captiuitate et p̄-
 uitate nec rōnabiliter p̄ dicit̄ q̄
 illi qui remanserunt. anoucant̄
 hic fuge p̄ter iustationē m̄mē
 romālli t̄re quia asp̄e ari legit̄
 regnū eius et succēss̄ p̄uor̄

satis quietū fuisse usq̄ ad t̄p̄us
 alexandri magni qui regnū illud
 in armis subiecit sibi Item trā
 que hic dicitur filia babilonē in
 mediate supra dicit̄ trā aquilonē
 babilonia uō nō ē ad aquilonē re-
 p̄t̄ uidee sed magis ad orientē
 Et id̄ per babilonē que confusio
 interpretat̄ et per aquilonē de
 quo d̄r q̄ emic̄ p̄mo ab aquilonē
 pandet̄ om̄e malū p̄t̄as de
 monis methare seu figurat̄
 designatur. Sicut et v̄tus pe-
 trus in fine p̄mē canōice dicit̄
 salutat̄ uos etia in babilonē col-
 lecta. r. in rōa quia t̄r̄ ep̄s nero-
 nis ibi uigebat p̄t̄as demonis
 quia hec dicit̄ dñs xp̄ianū. **A**n-
 geloz. **U**n̄ in hebreo hic p̄m̄
 nome dñi tetragramaton soli-
 deo xp̄ianū. **U**bi translato n̄m̄
 h̄t̄. **D**ñs post gl̄az misit̄ me
 sc̄idu serim̄ textus nō ē in
 zachariae sed dei dicit̄is se m̄m̄
 p̄ uisitat̄ de xpo qui ē uerū
 deus et ap̄re missus p̄ salute
 gōmē hūmā. **E**t h̄nt̄ consonat̄
 quodam gl̄sa hebraica a. **B**asa
 h̄nt̄ induta que talis ē post gl̄-
 riam misit̄ me gl̄sa p̄ hono-
 rem reditū esau ueniet̄ messi-
 as. **I**n antiquis aut̄ gl̄s̄ hebra-
 icis p̄nceps romane frequenter
 esau et roma monē p̄uor̄ noiant̄
 et sic impletū ē mōdō ih̄u

xpo quia post gloriam monarchie adeptam a romano pnape cesare augusto ppter q fecit destrubi orbem amissid tamqua sibi subiectum maris fuit opus ut patet luc ij ad gentes que spoliavit vos a ad iudeos qui fideles impunita etia grauitor tractantur qd qm quibus pdicauit xpus missa persona et dicit hic gentes quia tunc no conuebant in legem ut iudei sed eam transgredebant ppter mandata hominum ut patet in owo Vel ad gentes a romanos pnares qui impunita etia fideles persequuntur in corpibus suis et bonis quibus predicauit per suas aptos s. petrum et paulo et alios doctores sequentes Qui em tenet vos in sollicitate vos custodiam sicut custoditur oculi pupilla Licet em tunc xpus pmissit fideles corpuliter percuti tunc custodiunt eos sollicitate in spualibus bonis in quibus tunc ceauit etia mita et miso fidelium magis qna tempore pacis Quia fuit figurati in filijs israel qui quanto magis affligebantur ab egyptijs tanto magis multiplicabantur et credebant Ego d. pmo cladio pldidit Ecce ego leuo manum meam a virtute super eos a pnares romanos coram iustis Et erit prede hie

qui fidebant sibi quia pnares romani et alij eis subiecti qui impunita etia affligebant fuit tunc dura et abstulerunt eis bona sua modo supposuerunt colla sua inq xpi et eius in pnares dotantes etia spualibus bonis et cognoscendis per experientia bonorum quia dicit ex cauda deus pater dicit angelorum misit me p gms huan salute et no protato beneficis amittat etia ad laudem dnam tu dia Lauda et letat quia ecce ego venio p carnis assumptio et habitabo in medio tu conuando et pdicando qd hie pmo pnares factu e et habitabit in medio appd tabunt gentes multe addum q patet impletu p conuisione gentium ad fidem xpi per orbem vniuersu Et erit michi in qm quia inter credentes no edisunt iudei et greci nam ad em dicit omi xpo et possidebit dicit iudam ita a confidentes dicit quia corde credit ad iusticia et os fit confessio ad salute et q per dicit iuda tales intelligant etia p dicit doctores hebreorum fuit ostensu qd xxxiii et xxxiiii parte sua a penna sicut pnares sanctificata mudo q vocat tra vmentu et eliget ad huc vltim f. celestem plectat omis cas ablas phemys dicit in aliu xpi quia conuincit de hitaculo pnares suo a consurgit in finali iudicio ad mala puniendu et bona pmandu

Et ostendit **Cap. m.**
 Post mirantis et templi re-
 edificacione hic propheta conter-
 demutat edificacionem consolacione
 et primo ihu summi sacerdotis. **Q**uo
 zorobabel ducis in cas. Circa p'm
 dicit q' sicut dicit. Pa. sa. p' h'c p'ri-
 cipaliter locuti sunt. dedecus mes-
 sic. q' propheta primo demutat conso-
 lacione summi sacerdotis de eius e-
 mudate. **Q**uo de xpi incarnatione
 ubi q' h'c. Circa p'mu sciendū q'
 uideri redeuntē de babilone petra-
 uerit grauitē accipiendo uxores
 alienigenas ut h'c p'mo ex d'c
 y. rale. et sacerdotes sicut alij p'
 r'unt et tū eis filius ihu re-
 s'cti summi sacerdotis sed ad exhor-
 tacionē ex d'c euenit cas et hoc
 e' q' dicitur et ostendit in d'ns
 alim sacerdotem magnum p'one
 coram angelo s'z michael p'ce-
 lato toti p'lo iudeoz ut p' dicitur
 et et sathan stabat ad ex'is eius
 ut adu'saretur ei accusando eū
 de transgressionē filioz suoz
 sicut heli fuit rephensus adno
 et punitus de transgressionē fi-
 lioz suoz p'mo Regū in Non
 em legitur q' alle ihu's imperfoa
 p'p'a muliere alienigena accepit
 et dixit d'ns ad sathan h'c m'he-
 breo ponit nome d'ni thettagra-
 maton soli deo app'atū. **O**bi

translatō m'a h'e d'ns et quia po-
 nitur hic ter et loquendo quasi
 de persona alia satis apte ostendi-
 m' deo trinitas personaz. **U**sq'
 non iste syh'us torruo e' cruci-
 de igne. **A** q' t'ius s' m'ed'us s'us
 in tribulacione captiuitatis babilone
 q' dicit et adhuc ans eū torruer
 obruc. **E**t alius erat indumentis
 tibus sordidis quia culpam in-
 curreat ex negligentia arguendi
 filios suos et etia ad alios ad p'
 tenebat ex officio tū e' sumus
 pontifex et ait. s' michael ad-
 eos qui stabant coram se. **A** an-
 gelus alijs m'f'idibus auferte
 vestimenta sordida abeo per quod
 designabatur remissio culpe de
 qua penituit et filios et p'p'm
 ad accendū uxores alienigenas
 induxit et induit mutatorijs
 r'gre et virtutū indumentis p'
 mitē tydarm r' m'itram quo-
 tebat sumus pontifex et per hoc
 designabat q' digne ex'et officiu
 culpa p' grām deleta. **E**t angelus
 d'ni s'z michael contestabat ihu
 ipm in bono confirmando. **H**ec
 dicit d'ns q' e' ipa uitas. **S**i in
 uis meis ambulatis legemine
 am custodiendo et custodiamus
 todieis reuenter et debite officiu
 pontificis c'cendo tu quoq' iudica-
 bis. **r. a. m. officio pontificis per**

fenebris Et dabo & ambulantes
 delictis qui nunc hic assistunt a de
 angelis hic assistentibus dabo &
 adiutores et directores in officio tuo
Audi ihus hic comitanti
 consplato ihu sacerdotis de xpi
 incarnatione quod summe deperderunt
 pres veteris testamenti quod dicit
 Audi ihus a rem valde grande
 ego sum & diciturus tu et amici
 tui & illi qui sunt parati ad faciendum
 alienigenas uxores et legem s
 uare quia viri pretendentes sunt
 & in finem expectantes s xpi
 misterium Dicitur em pretendens
 & tendo pretendis qd est aliq in lon
 ginquo designat vel expectat
 Pa Sa dicit qd isti sunt ananias
 misael et azarias qui de babilone
 redierunt ad zorobabel et ihu
 sacerdote et erant ei familiares
 et amici et dicitur hic viri pro
 tendentes quia in eis fuit facta
 portenta & mirabile signum qm
 de camino ignis exierant allest
 ut hr danielis fno **E**cce em ego
 adducam suum meum oientem qm
 hebreos hr germinatam Et pot
 hic Pa sa hic de zorobabel qui
 dicitur hic gmnas eo q genuit
 necema ut ape dicit qui edifi
 cavit ciuitate arlm sicut pater
 suus templu an construxat sed
 hoc no audetur Quia 2o anath

ab eo dicit qd iste necemas ead
 sacerdas et sic de tribu leuitica zoro
 babel aut fuit de tribu iuda anath
 pmo Et ad aliqui expositores catho
 lici dicitur tu Pa Sa qd h ec scripta
 intelligit de zorobabel dicit qd
 vocatur oientis quia fuit ortus de
 tribu regia et quia ppatius fuit
 medifacio templi Et isti cu Pa sa
 nimis videntur iudaeis et mag
 qua antiqui hebrei An ad translatio
 nra hr ecce em ego adducam suum
 meum oientem it translatio calda
 ra apud hebreos autentici sic hr
 ecce ego adduca suum meum messa
 & reuelabuntur Ex quo patet qd de
 xpo intelligitur ad iudam quia ecce
 lapis a xpus qui dicit lapis abstr
 sus de monte sine manibus dan ty
 quem dedi coram ihu quia iudic
 eu per fidem finis sicut saluati
 dicit adns & abraham pr vir ex
 ultauit ut iudex diem meum videt
 et gauisus e super lapide omni
 a xpm qui e vnus in persona li
 cet in eo sit duplex natura sept
 oculi sunt & septem dona spūs
 sancti que in plenitudine quene
 runt in xpo homine scdm q dicit
 apate xi Requiescat super eu
 spūs dñi atq ad iudam intelligit
 de xpo etia scdm dicta hebreorū
 ut abidem fuit diffusius decla
 ratu **E**cce ego zelabo

eius quia corpus xpi formatu fuit
 et figuratu in utroque virginis virtute
 dicitur Et auferam iniquitate tue a
 mundi totius Vel per septem oculos
 conuictas angelorum designatur vnde
 danielis iiii Angeli dicitur angiles
 et int xix Angeli corp semper videt
 facie patris et isti septem oculi s
 super xpm quia semp sunt attenti
 ad exequenda eius mandata quia ipse
 e rex angelorum Et hoc exposto ma
 gis concordat litte sequenti **Andie**
Vna a die passionis Quia p d
 iohis primo erat agnus dei qui tollit
 peccata mundi Considerandum e q
 hic dicit Pa Sa q ipse mestr q
 sit astra dies quia no p assignat
 aliqua diem scdm p fidiam iudaic
 ram que negat xpm venisse in
 qua tra iudei fuit ab ipis iniquitate
 Et no ex hoc q confiterur hanc igno
 ranciam preter eius intentos con
 firmat catholicam veritatem **Andie**
alla a tpe xpi Vocabit omne a
 mntu sui subter omnia ore per
 talem modu loquedi signatur tpe
 magne pacis impluibus locis pte
 scriptis et sic fuit in xpi natiuitate
 ppter q fuit tunc descriptus est or
 bis ut dictu e supra omnibus tuis
 subimpro romano paratis **Cap. iiii**
At reuersus e
 hit ponitur consolatio zo
 robabel dicit de consumma
 tione temple futu quod
 tpe fundauit sed p qca opus im
 pediu fuit usq ad scdm annu

darij regis per sarz In quo zoro
 babel et ei adherentes resumpseru
 opus ut dictu e supra aggrei po
 agitur pns capitulu mdnas ptes
 diuiditur quia pmo huius consumma
 tione prophetia ponitur visio Q
 huius visionis exposto qbi et respo
 di **Circa pnu dicitur et reuer**
sus e angelus in pncipio de
 putatus qui ad horam disparueat
 et sustinuit me aduisione om
 prophetiam oportet exortu uel ele
 uat merte et sequit visio cu di
 uidi et ecce candelabru vnde
 em uisione gmaginali candelabru
 aureu simile illi qui fuit in taber
 naculo moisi De eius manu et
 for dictu fuit plenarie exadi xpo
 Et lampas eius a sedes lucerne q
 erat de auro mundissimo super ca
 pit apus a in summitate candelab
 et accipitur lampas in singulari q
 pludli sicut exo viii Vnde mus
 ca grauissima ad est multitudine
 mustarum quia septu erat sedes
 lucernarum sicut et septu lucerne
 pt dici q hic fit specialis mero d
 ama allaz que erat in medio su
 per scriptem candelabri et tres
 hinc et tres inde super sex tala
 mos eius et septem in supra a
 uasa aurea cu quibus in fundu
 oleu in lucernis et due oliue a
 ram oliuaz in supra parte q
 form spiritus hinc **Et respo**
di Hit ponitur dicte visionis
 exposto et pmo de signitate

candelabri Qo de pias oliuap
 abi et rudi Circa pnuu stendū
 q candelabru erat vnu depuci
 palibus ornamentis templi et id
 non ponebatur? n p3 completos
 opus templi Et id peruisionem
 candelabri designabatur finia con
 sumatio templi sub zorobabel aq
 fiat inchoatū et hoc ē q subdit
 hoc ē vni dñi ad zorobabel a
 usio predicta ē significatiā consu
 matōis templi sicut et vni sen
 sibile ē signū rei significatē non
 mētiū nāq in robōe a nō vntē
 hūā sed dñi consumabit tem
 plu Qdō subdit Sed in pñi meo
 quia deus inspirauit dāto consu
 mātē templū in vni inchoatū
 et ad hoc p̄hibē necessā et re
 mouē impedimta ut h̄ p̄mo c
 dāc vi Quis tu mons magne v
 a dyabole per superbiā elenatē
 qui opus templi impedidisti mē
 tando ad hoc gentiles et canibis
 sem filū nri coram zorobabel in
 planū v abm tento deitōis et
 amplius impediē non potēs Et
 educt lapidē p̄maū a zoroba
 bel super lapidē fundamti iam
 an p̄itū eductē edificū m alcu
 et exequēbabit ḡm grē eius v sic
 ritus dedit licentiā edificandi ita
 q impetratōz zorobabel datus
 dabit ḡm consumādi Qdō subdi
 t in vni zorobabel fundamti do
 nū q̄tam subitū et nūq̄ eius p
 ficient cam sub dāto et strictis

p̄mplectōne verbi mei quia dñs
 exritū misit me aduās de edificio
 templi exhortando Per mplectōne
 p̄phetie sue appuit manifeste q̄ fiat
 adeo missus sicut p̄phā verus dñs
 em̄ de p̄perit dicit peruos a statū
 redentiū de babilone qui de p̄p̄chāt
 et affligēbantur agentibus trīstā
 tibus Et patet p̄mo q̄ dō Quia
 tñ h̄is nō obstantibus templū fut
 p̄ zorobabel consumātū Qdō subdit
 et letabim̄ s̄ iudei p̄us de p̄pecti et
 impedit Et uidelint lapidē stag
 nēū Qm̄ hebreo h̄ plumbatū per
 quod designatū edificū templi tē
 sublimatū Qm̄ māu zorobabel a
 per sollicitudinē et diligētā eius
 Conter exponit q̄ dicitur sup
 decorū Super lapidē conū cū
 dicitur Septem isti oculi a dñi
 sicut angeloz designata p̄ septe
 nariū cō mō loquēdi quō dicit ra
 phael angelus thobie xij Ego sū
 vniū ex septem qui astatū an dñm
 Qm̄cō em̄ angeli assistit tota do
 miquantū faciem eius dare vident
 et om̄cō mittit m̄m̄stēū Qm̄
 q̄ dicit hebreo p̄mo Qm̄cō adm̄
 stratorū spūs s̄m̄t atq̄ m̄quātū
 voluntatem eius exequuntur licet
 em̄ superiores angeli nō mittant
 ad ex t̄iorā ex quēda p̄pter q̄ dñi
 assistentes alij adm̄ strantes tñ
 etiā superiores mittit adm̄ strāta
 quia superiores alluunt medijs
 et medijs in f̄iorē de agendīs
 s̄m̄ ordīe dñe voluntatis q̄o

subditur dicitur dicitur cum similitudine
 ram qui agunt ad ea que sunt terra
 huiusmodi natura. **E**t respondi hinc con-
 sequenter ponitur expositio de duabus o-
 luis et spiritibus eius et rostris candela-
 labri quia eadem est eorum significatio
 non datur una responsio cum subditur
 in fine ca. et isti sunt duo filii olei i.
 Zorobabel et alius pontifex qui di-
 citur filius olei qui Zorobabel erat
 detribu regis Ihus aut de sacerdo-
 tali dignitas aut utriusque officij
 principum debebat conferri tamen
 illa unum non fuit tempore sedis templi
 secundum hebreos qui assidue duarum
 tre comitum se fideliter in persistentes
 opus eius in templi reedificatione
 et rostra aurea secundum uisionem omni-
 gnam exant ducere uisionem
 in candelabro in quibus ponderat
 in figura De oluis aut et spiritibus
 eius dicitur supra **Capitulum xii**
Et comitum sum hoc est
 pars principalis huius quia
 qua ponitur prophetie specta-
 tes ad tempus habitacionis ciuitatis
 reedificatae. **E**t primo sub regno per-
 sium Ro grecorum cao x. 30 roma-
 manorum cao xi. Sciendum tamen
 prophetia diuisio est premissa sed scriptura
 de aliquo tempore inuenitur magna parte
 et egiptu quia sicut frequenter dicitur
 est supra talis diuisio premissa non
 inuenitur in prophetis quia secundum tactum
 u. u. sancti spiritus de anno tran-
 sferunt ad aliud aliqua occasione

hita prima diuisio in duas partes
 secundum duplicem uisionem. Quia et
 egressus est. **E**t circa primum dicitur
Et comitum ad capiendam diuinam
 reuelationem. **E**t in diuisione ymagi-
 naria et esse uoluntate uolans a-
 exiens de templo et ciuitate cuius
 quantitas subditur longitudo eius
 xxii cubitorum et a secundum longitudi-
 nem portans templi cuius longitudo
 erat xxii cubitorum secundum latitudi-
 nem templi et latitudo eius v.
 an facie templi. Ita quod uoluntate
 illud uidebatur de templo egre-
 di. **E**t dixit ad me exponens illius
 significatio. **H**ec est maledictio a-
 pena prophetis in scriptura. Sicut exchiel
 iij cao. **U**idit librum in quo erant
 scripte lamentationes que egredie-
 super facie omnis terre cum uideret
 tationibus de uelum et uidea capti-
 uatis ad diuersas partes orbis
 propter peccata furti et puniti que
 in destructio ciuitatis uigebat
 ubi unde et sedechias traditus
 fuit in manus nabuchodonosor
 propter peccata puniti que
 inuenerat erga ipsum ut huius
 palatum ultimo quia omne fuit
 sicut a scriptura est secundum uoluntate
 uolante iudicabitur a puniti
 et educam illud extra uelum et
 uideam et per hoc designatur
 quod reedificata uelum talia peccata
 non habundant in uidea et

Et veniet ad domum furis acq. v. vltio dñi veniet super iudeos captiuatos ppter pccā istā et tan- sumet ea et ligna eius. r totam progemem transgressor. **E**gressus ē. Hic ponitur pda ui- sio. Videbat em pphā visione ymaginali quandam amphorā de templo et ciuitate egredientē in qua sedebat quodam mulier ita q per os amphore apparebat desuper. Videbat etiā talem plu- bi portā ab angelo qui depresso muliere intra amphorā opilans os amphore talento uel massa plumbi ne mulier possit egre- di inde et desuper appare. Vide- bat vltius duas mulieres alas portantes alta amphoram ad ba- bilonē trā. **P**er amphoram autē qe genus mensure designabat q plus regni uide dolose egat in mesurando ea que vendebat. **A**pter hac ductus fuit captiuus in babilonē. **U**t dicit. **S**ed quia pncipaliter fuit ibi dur- tus ppter idolatriā sicut patet qto regi et so palatū in plumbi- lons. **S**o alij dicit et melius ut uideat q amphoram qe genus mensure ~~in tanta mensura q~~ **d**na intelligitur multiplicato peccatorū in regno iuda et in tanta mensura q dñi iusticia ex- igebat q vltio in ferretur. **Q**uā

mensuram peccatorū. **Q**uā dicit. **S**ed in mensura pccā cū et plagas modus permulicem pidentem in amphora et desuper appente intelli- gatur ydolatriā que ē directe contra deū et ad hoc pccatū pccā que sunt contra pennū. **Q**uō vocatur impie- tas. **Q**uia sicut cultus dñi vocatur pietas. **T**alenti autē plumbi signifi- cat grauitatem pccā. **D**ue mulieres amphoram portantes. **Q**uia sic cultus dñi vocatur pietas sicut in- lū ita et ydolatriā impietas tale- ti uō plumbi significat grauitate peccati. **D**ue mulieres amphoram portantes in terra samaar que ē eadem ad trā babilonis. **U**t patet gen. xi. **S**ignificat duas tribus sūe regni duarū tribuū q pccā pccā ydolatrie pncipaliter et alia transquir- sicut captiuatē in babilonē. **E**t hys duabus patet litta usq. **U**t adifi- cetur ei a ydolatrie et rebe mali- tie. **D**omus a mansio autē se- maar a babilonis cū peccatoribus ibi captiuatis et ponatur i super basim suam a sic sicutur q no reuertat in iudeam et sic factū fuit q p q reditū captiuatē babi- lonie alle plus non legitur ad ydo- latriā dectinasse nisi aliqui pauci tpe ysa anthiochi et magis timōe tormēti quam libidine peccandi. **E**t transiit sic **Cap. vi.** **H**ic ponitur successio qua

duplias regni cui successit serui
 etur iudei. s. regni iudeorum persarum
 grecorum et romanorum. Et diuidit
 in duas partes. Scilicet prima pars ponitur
 dicta successio. Quod iudeorum successio
 in fine facta est et facta est prima
 in duas quia primo ponit regnum
 conditio. Quod coram dilatatione in qua
 Circa primum dicitur quod iudei
 Imaginaria et ecce quatuor qua-
 drige aquatuor regna predicta
 egredientes de medio duarum mon-
 tuarum. s. successores sibi morbe
 secundum dicta prophetarum quod qui de iudeis
 prophetarum. Ut patet hic et in
 in et altitudine contemplationis
 et in pluribus alijs locis et dicitur
 isti prophete montes. propter altitudinem
 contemplationis et ecce propter stabi-
 litatem virtutis et duo. quia sunt
 de duobus regnis. Aliqui enim sunt
 de regno iude et aliqui de regno israel
 Ut patet in libris regum et palam
 In quadrige prima. in regno calde-
 orum equi ruffi. In hebreo hinc
 iudei quia caldei multum sanguini-
 nem effuderunt et potissime deu-
 deis in obprobrium et cuius
 captione. Et in quadrige secunda. in
 in regno persarum et modo per
 magis propter horrorem que in-
 tulerunt iudeis tempore assueri quod
 suadente amon precepit omnes
 iudeos per totum regnum suum me-
 fia. In quadrige tertia. in
 regno grecorum equi albi quia

primus rex alexander magnus
 venit contra iudeos ad destruendam
 eam cum uersus fuit in mansuetu-
 dine eo quod summi sacerdotes et alij
 sacerdotes ex reuelatione domini ex-
 ierunt obuia sibi in pontificalibus
 et sacerdotibus indumentis et des-
 cendit de quo deum celi adorant
 in summo pontifice dicens quod in
 adhuc est in terra sua. Deus
 apparuit sibi in tali effigie pro-
 mittens ei uictorias de regibus
 terre ut hic in scolastica historia.
 Et in quadrige quarta. in regno
 romanorum equi varij. per quos
 imperatores sunt iudeis mansueti
 ut augustus et tiberius et alij
 fortes ut gajus nero et vespa-
 sianus et fortes quia regnum roma-
 num in fortitudine excessit pro-
 dentia regna. Quod sunt hec
 dicitur in a quod significant hoc
 quadrige et equi et aut ad me
 visione exponedo. Isti sunt qui
 tuor ueni celi. i. quatuor regna
 admodum uentorum primus disticta
 Vel quia terra sunt in quatuor
 mundi partibus. Unde oritur
 ueni ex stent in parte et
 domno epilius sibi presertim ad
 aquo. omnes partes terrarum. In
 qua. Hic tamen ostendit ubi
 incepit bellae ad se dilatand
 in de quadrige prima. in qua
 ruffi fuerunt non sit hic mentio
 quia regnum caldeorum nam erat

destructa per turo et daru. In
 qua erant equi nigri et medi et
 persi ut predictum est. Egrediebantur
 ad terram aquilonis licet enim caldea
 non esset in aquilonis parte re-
 medie et persidis ut in superioribus
 dictum est tamen regnum caldeorum se-
 ce tendebat usque ad partes aquilo-
 nis. Unde et ex illa parte col-
 legit nabuchodonosor exercitum
 ad veniendum contra iherosolimam. Ut
 dictum fuit quod primo et in aliis p-
 tibus que sunt quinque medie et
 perside interierunt medi et per-
 se impugnat regnum caldeorum.
 Et alibi et greci egrediuntur post
 eos quia alexander magnus ubi
 debellavit daru regem et porum
 regem medorum. **¶** Et quoniam romanum
 egrediuntur ad terram austri ubi se
 dilatantes respiciunt sicut romae. Cui
 autem erant robustissimi. Quia sunt
 etiam romani qui supradicti sunt
 variis et fortibus exercitibus et querelant
 are. Quia se non dilatant in tan-
 tum ad unam partem sed ad omnes
 partes orbis. Ideo sequitur. **¶**
 Dixit se. In quo est omnis pars
 et ambulat terra ex omni parte
 strugando eam. Sic qui migre-
 duntur ad terram aquilonis impug-
 nando regnum caldeorum. Requiesce
 facit. **¶** In meo a. p. m. me-
 am loquitur enim deus de serpo
 admodum hominis variis aug. ita
 quiescit quoniam punit. Deus autem
 punitur caldeos persas et me-

dos qui balthasar regem interfecerunt
 et regnum eius occupaverunt. **¶** Danielis
¶ Et factum est. Sic contra ponit
 iudeorum consolatio de edificatione templi
 et honor edificati. Circa quod sciendum
 quod aliqui iudei de babilone venerunt
 apportantes munera auri et argenti.
¶ Et in revelatione divina preceptum edi-
 ficandi et eius venerandi. Et in
 revelatione divina preceptum est zacharie
 quod ex illo auro et argento faceret
 coronas et ponet eas in capite. **¶** In
 panibus addendum preceptum medi-
 ficandi templi et ad in struendum ponti-
 ficatus officii et per pyra ille torus
 suspendentur in templo edificato
 in loco patenti ad templi decorem
 et officium memoriam. Et hinc dicitur
 patet littera panibus exceptis que
 distarentur. **¶** Sic autem orientis nome-
 nus. **¶** In his pontifex in bono pro-
 ficentis et subter eum orientis a-
 subeo officium templi propabit
 et consilium pacis erit inter duos
 alias. **¶** Inter abesim pontificem
 et zorobabel ducem et qui pro-
 tul sunt non solum iudei sed
 etiam gentes. Venient in vltim
 ex deuotione et edificabunt in tem-
 plo domini offendo omnia munera p-
 riosa ad templi munera. **¶** In q. h. e.
 sedo marthaleopii. **¶** Et sicbat
 et ut ipi reges et principes locu-
 sumo honore digni ducunt et
 templum maximis honoribus allu-
 trarent. **¶** Et factus est pro impleto.

mee pphete et sic e omni pphete
Erit autem hoc si audiri iudicatis
atq. Per hoc patet q. hoc pmissio
de bono finis et confirmatio frequet
intelligit in ppheta sub condicione p
falli quibus fuit in bono perseverant
et similiter commatoces de malo pe
ne si perse maneat imperatib. sed
aut q. translatio ma. h. etc. vir
11 **N**ome sua dicens translatio ml
dara apud hebreos autem sic he
Ere vir messias nome eius Et
sic intelligitur ad littam de ihu
nazareno qui e. Ne messias an
lege et ppheta pmissus qui de
dione qua p. dicitatem etna
liter oritur ap. et subter eu
oritur quia tunc erat nasareus
p. dicitatem humanitatem tpaliter de
mre et ap. edificabit templu
domo a. etiam de fidelibus suis
tamqua delapidibus vms. Et
exstructu templu ap. Perpetuo
est eiusdem ad maiore affectu
et ap. portabit gloria in sua
resurrectione. Et sedebit etna
bitur super solio suo in sua as
ensione ad dextra p. v. v. de
mari vltis. Assumptus e. in celu
et sedet ad dextra dei. Et erit sa
cerdos. An dicit de ipso he
breis. vij. hic aut. eo q. manet
metu. sempiternu. h. sacerdotu.
Et consilium pacis inter illos a.
inter iudeos et gentiles ex quib.
facta e. una etia. sub vno pas.

tere aliud q. certa exponatur sic
prius. Nec impuniti m. m. d. q.
impunito huius partis loquitur
p. dicitatem de ihu filio is. p. dicitatem qui
fuit figura et nome aliud p. p.
filij dei quia p. dicitatem similitudinem
figue ad figuratu sacra scriptura p.
queter transiit sub vno contextu
de vno ad aliu. sicut dictu fuit. y.
sac. iij. Et scriptura loquedo de
rege babilonis transiit ad loquedo
de demone p. cu figurato et si
militer fit in pluribus alijs locis
Et factu e. **Cap. vii**
Hic interponit solutio cuius
dam dubij et diu. m. dicitatem
p. dicitatem quia p. dicitatem p. dicitatem
p. dicitatem. Et factu e. dicitatem
p. dicitatem p. dicitatem q. p. dicitatem
templi et ciuitatis tempe p.
de hie iudei p. dicitatem acuminant a.
nimati alla die. Et quia p. dicitatem
redierat de captiuitate et te.
plu erat. p. dicitatem consumat. p.
iudei qui remanserunt in babilone
miserunt amicos m. dicitatem ad p. dicitatem
et sacerdotes quosdam p. dicitatem
ab illo acuminis cessare et hoc e.
q. dicitatem. Et factu e. in anno p.
to dani regis. Quing. anno p.
to templu fuit consumatu. An
q. dicitatem die mensis. v. qui e. casti.
ciu apud nos correspondet. No.
uomb. et accipitur notus me.
sis p. dicitatem ordine festoz. magis

ordine marcus e pimus vt de
 clariu fuit diffise gn vii et xxi
 xii et mseruit de babilone parafar
 qste erat pncipalis inter micos
 et ad deprecand faciem dm quiam
 bono negotio pmittonda e ut iudicent
 sacerdotibus ac qui debent respon-
 de de lege et alijs dubijs Nunq
 flendit em r pto iudicio qm me
 se quito licet om ciuitas fuit capta
 quarto mense tamen non fuit co-
 busta usq ad mensam qntu uerdm
 e supra Qm xxi et qto re-
 gnultimo **¶** Et factu e hic
 consequenter questio pposita solu-
 ma qua solucio sic p dicitur quia
 pmo mtepanitur de mo ieiunia-
 di pncipio 2o consolanur de bono
 futuro 3o complerur ques-
 tione plura uersus fine cao viii
 i et factu pma induas quia
 pmo arguit ppha modu an debi-
 tu ieiunandi **¶** Seco induit ad
 rectu modu comedendi a et factu
 Circa pnu plicet iudai m diebq
 ieiunioru suoru abstineret ab a-
 liquibus cibis non tm abstine-
 bant a uicijis ppter q exant re-
 phensibiles sedm q diffise ope-
 ditur csa lxxviii qo hndr
 Nolite ieiunare sicut ad hanc
 diem et hoc modo arguit eos
 ppheta dices **¶** Cu ieiunaretis et
 plangens quito s mense pro
 ciuitatis et templi destructione
 et in septimo q mterfectoe

godolie ad qua secuta e dispersio
 reliquaru ppi uide perhos lxx-
 amos s captiuitatis Nunquid re-
 uimie aciuuastis m r ad honorom
 meu q d non quia non abstinistis
 apertis **¶** Et tu comedistis et bibistis
 laute post ieiuniu Nunq non vo-
 bid comedistis r ad pnam volunta-
 tem q d sic et nichil paupribus de-
 distis **¶** Nunquid non sunt uerba
 que locutus e dñs de mo ieiunadi
 m debito qm mau pphaz pncipio sic
 allegatur e a pna qui suo tpe argu-
 it ieiunantes **¶** Et factu e hic
 conter induit qntu addidit ad
 uendi modu cu dicitur iudicium
 uerit iudicate non defentes aciu
 contra iusticiu timide aut sande q
 misericordiu qntu ad mentis affectu
 et miserabilem qntu ad multiplice
 effectu facite cu personis mdr-
 gentibus augm q conditionis a
 seuis **¶** Vir fr suu a pmo suo
 Non cogitet m corde suo malu
 ex quo paret falsitas aosephi di-
 centis libro antiquitatu xii q
 cogitaco no e peccatu nisi pcedat
 ad effectu et nolunt attende
 ad uerba pphaz pnce vni qui etat
 marthi et regno iude an de struc-
 tione arthi sed magis persecuti
 sunt ad mortem **¶** Et factu e
 indignaco magna adno qui per
 caldeos ciuitate et templu de-
 struxit ppi partim ocidendo

et partim captiuando Qdio sequit
Et dispersi eos p omnia regna a p
multa ut per regna assirioru calde
or per sarr et medor et tra deso
lata t abeis i ppter corp demita
et posuit tram desiderabile i iudea
que fuit desiderabilis sanctis patribz
non tam ppter eius fertilitate quia
tra egypti t fertilior quia ppter nu
di saluatore quia mea spatus est sa
lutoru

Cap. VIII
At factu t hic post ppli me
pacone ponit ppha boni p
missione ut boni samaitan
post omni mortificati in fundeb
oleu lenim et diuiditur in duas p b
quia pmo ponitur dicta pmissio Qd
pmissio confirmato i her dicit
pmissio vto ista t p ppa habita
tate ciuitatis vtm reedificare
pmititur tunc ppha castigato
ru dicit in persona dei Relatus su
sicut vir uxore sua qui atter
corripit eam delinque te etiam
hic non p pto qui i conuene
bat ad templu et etia p templo
quia pphus castigatus fuit per
captiuitatem et complu incensu
ppter ppli malicia Et reuersus
pim ad non indulgentie elemie
et habitabo in medio vtm qua post
reedificatiōe templi ubi viguit
cultus dei et i etia erat multitudo
ppli Qdio sequitur Qd huc habitabunt
senes vtm quia no sufficiunt in
iunctate sicut antea tpa patet
in litta **¶** Her dicit hic qnter

ponitur dicta pmissio confirmati
et diuiditur in duas quia pmo con
firmatur rone Qd exemplo ubi h
dicit Qd aut accipitur ex di potera
tut nihil t difficile Et hoc t qd
Si difficile videtur moailis reli
quiaz ppli huius ppter pauitate em
plebis tempe zacharie videbat ho
mibus q vtm no possit sufficiunt
pplari deceto Sed hoc no abstat
patencie dei Qdio subdit Qm q
moailis mois atq et subdit mag
populacoms tu dicit ecce ego sal
uabo quia reedificati ciuitate et
statu eius pperante multa iudei
deductis paribus ingratu di
venit ad hitandu i Her dicit
hic conspicietur confirmatur per
hoc q antequa resumeret reedi
ficato templi pphus erat in impa
stati et ope resumpto ceperat
melioru Qdio dicitur Confortent
manus vte antempli ope qui
dicit in diebus hys sermones
astros p ob pphaz p aggre zach
arie ad edificiu templi exhortan
tu Siquidem ante dies illos
merces homi non erat et pa ho
mies et iuncta laborabant q
fustra quia non redebant ad
lucru Nec interuenit nec exenti
erat pax ppter miseras aduersa
rioz Ruc aut a post opis resp
tione Non iuxta dies pcedit in
quibus pphus erat in impa mag
sed seme pacis erit i pphus po
tut pacifice sammare et more

Et cum habundantia fructu suo
 subdit omnia dabit fructu suo
 aut et cum sicut erat maledictio
 in gentibus quia quoniam gentes ma-
 ledicebant aut dicebant sic tibi con-
 tingat sicut in iudeis. Sic
 saluabo vos de malis et eius ben-
 dictio quia vindicantes aut dicit
 fiat et sicut iudeis licet a stud a-
 liqualiter fuit impletum tempe
 templi consummati et civitatis re-
 edificatae. Tamen multo perfectius
 fuit impletum tunc et apostolorum co-
 ta patent usque. Hoc sunt ergo
 verba et concludit quod promissa di-
 torum bonorum implebitur in eis si
 per manent in iusticia. Quod subdit
 loquimur civitate sine dolo et de-
 ceptione. Veritate et iudicium pacis
 iudicate sine personarum acceptioe
 Importis civis. In portis enim
 civitatis sedebant antiquitus
 iudices ut omnes tam indigene
 quam advene impromptu possent
 eos in venire tota parte aut.
 Et factum. Hoc ponitur impletio so-
 lucione de questione supra posita.
 Et dicitur in duas partes quia po-
 ponitur solutio completio. Quod
 adiectus per denunciatum in hoc dicit
 quia principalis intentio est nunc
 ac est dies messis. Verdictum Pa-
 sam fra. ex ca. et alij doctores he-
 brei. Quod scriptum laqueos de alij
 interferunt de septem tribus ad ad-
 ierit. Circa primum sciendum quod que-
 stio fuit mota de ieiuniis quinto

mense et septimo et octavo huius
 fit ieiunium de alij ieiuniis que apud
 iudeos fiebant per anni circuitum cum
 dicitur. Ieiunium quartum septimo mensis
 in quo rupta fuit civitas ierusalem
 et capta quinto regni ultimo et ieiunium
 non quatuordecim in quo completum et civitas
 arborum fuit combusta et ieiunium sep-
 timi iudicis expiationis propter mortem
 gadolie ut predictum est. Et ieiunium
 decimum quia tunc ezechiel et ysaie ex-
 astens in babilonia audiverunt de sub-
 versione ierusalem et templi. Et dicitur
 vide in gaudio et revertetur ad corum
 spiritum et solam per tantum veni-
 ent debite sed auctore abstinendo et
 opera iusticie faciendo. Quod sequitur
 civitate et pace diligite tantum iuste
 et pacifice cum proximo convivendo.
 Hoc dicitur. Hoc contra denunciatum
 multiplicato fidelium in adventu christi
 cum dicitur in persona dei. Veritate
 tantum. Usque quo veniant aut
 et continentur sic in littera precede-
 ti. Veritate tantum et pace diligi-
 te iuste et pacifice convivendo. Usque
 quo veniant. Ipsi multi ad fidem
 christi in lege et prophetis promissi et
 habitent in civitatibus multis per
 orbem dispersis. Sicut eodem im-
 pletum per orbem amissum et con-
 dant hereticoes aut se invicem ex-
 hortantes ad bona opera. Quodam etiam
 ego quia deus huius nantia assum-
 pta venit in ierusalem. Ubi oblatum
 fuit in templo ubi frequenter

exauit predicauit p[er]m[od]o exhortan-
do quidibus illis in quibus apphe-
rent decem homines n[on] et quia p[er]
septuaginta linguas que multiplici-
te per fidem faciunt septingentos
Et iterum in palis iudeorum exant
quatuor fimbrie p[er] quatuor angulos
septingenti uero ducti per quater-
narum faciunt duo milia octingentas
Et dicit Pasa q[uod] rat gentiles de
omnibus linguis sequentur quilibet
iudei conu[er]si ad iudaismum Et q[uod]
h[oc] non fuit impletu[m] a reditu captiui-
tatis babilonic[is] usq[ue] ad temp[us] istud
Q[uo]d cogitur hoc reducere ad temp[us]
futur[um] in quo dicit messiam uen-
tur[um] Et q[uod] impletu[m] fuit imple-
tu[m] nam e[st] impletu[m] a p[ar]te ap[osto]lor[um]
qui sunt nate[re] iudei quia ad p[ar]te[m]
ratione ip[s]orum in portibus suis no[n]
solu[m] de gentilibus ad heserit[ur] Vni
ap[osto]lo duo milia octingenti p[ro]d[ic]ta
multo plures ad fidem q[ue] conu[er]si
Dicuntur tamen hic apprehendunt
decem homines n[on] quia denarius e[st]
limes uidor[um] Et h[oc] t[er]tio phisicor[um]
et sequetes qui sunt replicaco[em]
denarij Vt xx bis decem xxv ter
decem et sic ceter[is] et id[em] per de-
nariu[m] notatur multitudo ad h[er]entiu[m]
ap[osto]lis ad p[er]uadu[m] x[rist]i Et omnib[us]
linguis hoc donu[m] linguar[um] in d[e]p[re]-
theostes fuit d[omi]no ap[osto]lis ut fide[m]
x[rist]i p[re]dicare possent in omnibus linguis

Omnis uerbi **Cap. ix.**
Postquam pot[er]e sunt apphe-

tie respiciet[ur] temp[us] x[rist]i redifi-
cat[ur] sub domno tamen persar[um]
ponitur apphe[re] ad idem sub t[em]p[or]e
regni grecor[um] Et dicitur in t[em]p[or]e p[ri]mo
quia p[ri]mo n[on] n[on] n[on] conplaco iudeor[um]
ex adu[er]sario de ier[os]ol[em]e 2o ex p[ro]p[ri]e
missione d[e] exulta[re] satis 3o ex bo-
nor[um] multiplicaco[em] denario ca[us]a p[er]
man[us] u[er]o partem exponit Pasa
de subiecto[rum] t[em]p[or]e et ciuitatu[m] que
nominantur hic t[em]p[or]e messie que ex-
pectant uentur[um] iudei Si qua hor-
transit interpretu[m] q[uo]d alij exponit
de uictorib[us] machabeor[um] sed quia
uictorie eor[um] no[n] audentur aliqua-
liter se tantu[m] extendisse ut h[oc]
p[ro]na Et no[n] alij exponit et inclinat
ut credo de uictorib[us] allepandiu[m] mag[is]
qui fuit p[ri]mus rex in monachia
grecor[um] et destruxit monachia ne-
dor[um] et persar[um] Igitur p[ro]d[ic]ta h[oc]
sententia exponitur sic litta d[e] q[ue]
u[er]bi d[omi]ni m[er]ita adrach[is] apphe-
cia de malo pene uentis h[oc]
infra nominatis et dicitur esse
p[ro]tatem sicut om[n]is graue deit[ur]
hominis portantis uirtute[m] Et
tra adrach[is] u[er]o sicut et damasa re-
quie eius quia damastus erat
caput syrie Vt h[oc] cy[ri]ac[us] vii et
to questebat sicut m[er]ita sicut
in m[er]opoli et fornicia ciuitate d[e]
dictu[m] e[st] oculis hominis a[ut] a[ut] qua
d[omi]no p[re]uidet et disponit om[n]ia p[er]
homines uentia et potissime re-
spicit p[er]m[od]o istu[m] in quatuor apphe-

turus erat humana naturam
 deo hoc aut hic introducitur ad
 significandum q tribulaciones hic
 nunciare super tras istas conuic
 p alexandru magnu uenerunt
 mala que fecerit pto iudeos
 saltem p parte **Enach** quoq no
 men e ciuitatis srie que emide
 uidee et tyrus et sidan similiter
 ut patet ex terco regu Assumpfit
 quippe sibi sapiam s3 trenam qo
 sequitur et edificauit sibi tyrus mi
 nione sua ut no timet homines
 et edificauit argentu quasi hu
 nuu r magna ualde habunda
 tia et hoc ex meribus qui affere
 bant i per mac exterris diuisio
 gentu ut hanc exech xxvii q
 quia sapientia tica no ualet con
 dnm no subditur et ad dno posside
 bit eam p alexandru et peccati
 et in mai fortitudine eius tyrus
 em erat uidiq mai caudusa sed
 alexander magnus ex lignis et
 lapideis et tra mpositis contigua
 uit eam qmquo litta et sic rept
 cam et combussit **Videbit** a salon
 is iste em ciuitates philistinaz
 erant s3e supra mac mediterrane
 u et qmque tiro et ei confede
 rate Et no uidetes destrucos
 eius amuonit dedestruos q3a qo
 subdit qm confusa e spes eius q
 hebat in fortitudine et auxilio
Et sedebit spator mazo que
 e ciuitas philistinaz **Et dicitur** h
 spator alexander qui bona tre

spauit et diuipit suis bellatoribus q
 hebreo h3 **Et sedebit** spator mazo
 et hoc comenit alexander qui fuit
 natus de adultio neetanabus em per
 illusiones magicas sub spe amois dei
 libie cognouit matrem alexandri et
 eu genuit ut h3 in historia alex
 andri et auferam sanguine eius de
 ore eius sallexandri qui indignatq
 tanta uideat dixit se destrue arhm
 et effunde iudeos sanguine sed ui
 so sumo sacerdate uersus fuit in ma
 suetudine ut dictu e supra cao vi
 et ab hominibus eius r blasphemias
 adeo asel quibus dicebat ad se m
 potere ad defendendu pto isel con
 apm **De** malio dentu eius r de
 ligua eius q e in malio dentu **De**
 a delinquetur r pualitur etia rpe
 deo nro dicit alexander deo sacrifi
 cauit in templo utm pto pontifis
 ostensione pnt dicit iosephus in lio
 antiquitatu xi **Et** e3 q3 dux iuda
 quia libertates pto dedit ut abidem
 h3 et arharon quasi rebuzcus quia
 illam ciuitatem subiecit iudeas se
 rediens fuit subiectus per expug
 natos dauid 2o regu v **Et** aru
 dabo donu q3ca r templu ex hys
 qui militant michi a exuda macha
 beo et filius eius qui templu con
 pncipes antiochi illu pto recuperant
 et mndamit pmo machabeo q3ca
Emtes et redemtes r ad bella con
 aduersales in surgentes et hoc
 fuit p3 tpus alexandri ut p3

pmo machabeor Et non transibit
 ultra super eos spator s; tributi
 An pmo machabeor xiii die anno
 centesimo septuagesimo ablatu e
 iugum grecu ab isrl quia mir vidi oca
 lis demerit afflictione pili et dicit
 hoc an persona dei **G**ulta Hic
 consequetur amica aduentus xpi
 que sime desiderabant pres antiqui
 et dicitur mdias partes quia pmo
 amicat aduentus p **Q** multiplicatio
 fidelis pili a contum **C**irca pmo
 dicitur **G**ulta patris filia pmo a q
 pater impleta dicitur mo ab xpo
 math xxi Vbi allegatur hoc auc
 tuntas hic impleta qm xpus venies
 an xhm ad passione sua fuit recep
 tus maiestate et templo ad leticiam
 exultate pili **E**te rex tuus venit
 tibi a salutem tua **V**nde dicit hic
Bsa p scriptura ista no p med
 hgi nisi de rege messia iustus et sal
 uator saluauit em nos p uiam ius
 ticie se ipm morti offerendo **E**t p
 pauper **P**auper em dicitur dicit
 apnatio natiuitatis usq ad hora mo
 tis **Q**u pater ex dicitur euagelij **E**t
 ascendens super asma et super pu
 piliu super uirg qm ascendit sur
 respice tunc venies melm ut pate
 bit math xxi **E**t disperdam qua
 dragam ex effraym a q qua no ex
 iii armoz triumphauit sed oidentia
 mmiatuloz **V**t dicit hic **B**sa **Q**u
 messias non indigebit bellatoibz

ad subugandu sibi multitudie
 gentiu sed erronee dicit futurus q
 iam e pectat iudicacione aplos
 qo subditur et loquetur pacemige
 tibuz que conise sime no violencia
 sed persuasione pacificam **E**t p
 ouis a q quia in similibz partibus
 orbis sime aliqui fideles xpm
 fitentes **E**t ut ultimo dicit **D**a
 ta e michi omis ptae m celo et i
 tra **T**u quoq expe et mitat mod
 loquendi de tra persona ad pda
In sanguine ann virtute sangui
 nis tui merite effusi testam
 tu quia sanguis ille e confirmo
 noui testamti **M** xxvi **E**missi
Vinctos tuos a ptes m m m
Limbo detentos aduisti **C**on
 utim **H**ic conter induit pili
 ad fidem xpi **A**liqui em exponit
 residuu huius ca de iudeis qui si
 geant spe psecutione regis antiochi
Sz audito q iudas machabeus a
 fces eius pce uoluerat ad ius iud
 antiochi redierat dedisset parti
 bus tu uida fortiter con aduer
 sarios preliantes **E**t ad hoc p
 pe applicat litta **S**ed saluo me
 licat iudico m audere melius ex
 poni con ad luttam pcedente de
 uocatoe ad xpi fidem tu dicit **C**
 utim ad munitone a ad xpi fide
 que e tamq fortalitu redentibus
In illud qm xviii turris fortis
 sima nome dicit ad ipam curru
 lusus et saluabitur **V**incti p

quia iusti ad multam castitate spe. re
 tribucomis et sic Hadioquaz a noue
 testamti tpe qd dicit dies Proxijs lox
 pcessit dies aut qumquauit amias
 duplici reddam. Compe em nauite
 tamati pdicatur publice duplex gla
 fidelibus reddenda in corpis et anime
 Quoma extendi in iudam archm p m
 ex tribu iuda pdim carne natu quasi
 arcu marte quo arcu percussus est
 demon qmpleui effraym a aptos qui
 omes uel fere omes sunt de regno
 detom tribuu q fecerit uocatu
 effraym in scriptura uctis testi cogne
 robra pnuis uox fuit de illa tribu. Hos
 aut aptos impleuit dñs spūsancto
 Act 13 Supraho filias tuos pona
 aptos super filios tuos Brena In
 qua plures apli pdicantit xpi fi
 dem et dno sequitur et pona te quasi
 gladiu fortuū predicando dei obid
 q e gladius spūs ephē in Et dñs deo
 super eos uidebitur in miraculis ui
 sibilibus dñi uirtutis fiondis ad inuo
 cationē aptoꝝ Et erbit ut fulgur
 rancidū eius et effectus sue p̄tatis
 To manifestabitur sicut fulgur e
 gradiens de nubibus Et dñs deus
 intuba cauet in tuba sꝫ pdicatio
 per aptos De qua dicit isa. lvi
 Quasi tuba exalta uocem tuā Et
 uadet in turbis eius a uadola auffer
 sicut uentus turbis stipulam do
 im q exortuū uangeloz p̄rogget
 eos dando eis constantia contra
 p̄senices tyrannoz et deuorabue

a incorpabit xpo gentes per su
 streptionē fidei et subiciet iugo xpi
 lapidibus fūde r pdicatioibus proce
 dentibus exaltate que per fūda
 designatur eo q dē corde effiat et bi
 bentes inebriabunt q̄ armo r de
 lectant illi qui bibunt. Omni et reple
 buntur ut filiale in cētis mēta con
 uersione et quasi cornua altaris sꝫ
 holocaustoz ubi inter cornua pone
 bant carnes contremendo ad hono
 re dñi Et saluabit eos dñs deus
 eoz mēdella a tpe noui testamti
 ut p̄cedit e et gregem p̄lli sui
 sicut bonus pastor custodit gregē
 sui quasi lapides sancti a electi di
 deuabunt super trā Isa p̄mo per
 mūd gē et p̄ca p̄ mūd glē et ex
 hoc q dicitur hie lapides sancti
 apparet manifeste q p̄phā loquit
 methate quia lapides mēdiles nō
 sunt sanctitates uel uis capaces
 To subditur adhuc methate quod
 em bonū eius ut a q est ei plures
 coram deo nisi frumētū electoz
 r corpus xpi consecratū in pane
 frumētū quo nutunt spūaliter e
 lecti et omni a sanguis x̄ sub
 spe omni germinat uirgines a
 multiplicans uirgines in cētā
 dei sequentes uestigia xpi passi

Pate adno Cap. 1.
 hic tamē consolat p̄ptis
 de bonoz multiplicatōe et
 diuī mēdas p̄tes quia p̄mo
 p̄phā denūciat honoz causulas
 multiplicatōz 2o dispersas con

*Virgines pe
 tit adno*

congregatione ubi Sibilabo eius.
 Prima pars ab hebreis expositibus et
 catholicis commiter exponitur de habu-
 dancia et honestate de uirtutibus matha-
 beas et sanis per ad hoc applicat
 Sed salus maior iudicio additur in
 exponenda debemus spiritualibus hic per
 corporalia methare designantibus deo
 consequenter ad precedentia et subse-
 quentia ut uidebitur In parte enim in
 mediate precedenti locutus fuit propheta
 de uacante ad fidem xⁱ et uenturae
 mea tibi et potius sacramentali ad
 que dissipant uerbum domini Quod continet
 dicit propheta Petrus ad nos pluuia et
 doctrina euangelica sicut dicit
 deus xxxviii Contrestat ut pluuia
 doctrina mea pluat ut uos eloqui-
 nica In tpe serotino et tpe noui
 testamenti Uerbi gratia prima quod hinc
 uisima hora est et per hoc quod dicit
~~serotino tempore tpe noui testa-~~
~~menti~~ In tpe serotino uidetur primo
 loquatur de pluuia materiali p^{re}ce
 nastentibus quibus pluuia p^{ri}m-
 itiu tempore est t^{em} uel magis necessaria
 Et d^{omi} faciet mices et pluuia et
 doctrina euangelica que dicitur in
 refrigerat concupiscentie estu et
 pluuia quia multiplicat boni o-
 pis fructu Dabit eis singulis
 herbam sicut enim firmetur primo
 facit herbam et p^{er} p^{er}am et
 ultimo granum sic fructificatio sp^{iritu}-
 lis demum p^{er}fecto p^{er}dit ad debi-
 tid augmentum In agro s^{ed} d^{omi} q^{ui}

et t^{er}cia et xlii Quia similitera
 locuti sunt multo gentilibus em
 romissione an ydoloz dabantur re-
 sponsa que non solum erant multo
 sed et noua et diuina et subus
 erant in tanti gentiles an romid
 solum ad fidem Quod t^{er}ro abducti
 sunt arectum p^{er} uarios errores af-
 fligent romanentibus in erroibz
 quia non eis pastor et doctor uerq^{ue}
 sed falsq^{ue} q^{ui} subditur Superpas-
 tores et sacerdotes ydoloz et der-
 tores gentium Prans est furor
 meus quia non solum sunt mali-
 ficia alias p^{er}trahunt ad malum
 Et super hyrcos iustitio et super
 reprobos qui dicitur ad u^{er}bi gratia
 xxv et accipit hic iustitio p^{ri}ma
 lo peneq^{ue} aut subditur quia iust-
 tiant d^{omi} aut accipit iustitio in bo-
 nu Domini uida et t^{er}tiu ap^{osto}loz
 confitentiu quia per domini uida
 colligitur xpm confitentoz etia
 s^{ed} h^{er}eticos sicut dictu fuit
 q^{ui} xxxviii et posuit eos q^{ui} equi-
 glio sue quia deditur p^{er} sua uo-
 luntate ad declarandu gloriam ma-
 iestatis sue p^{er} opa miraculosa
 in bello contra h^{er}eticos q^{ui} in-
 imit^{er} ex ipso et ap^{osto}loz t^{er}tiu et sur-
 cessoz suoz Angulus romig
 ens iudeos et gentiles magna
 etia ex ipso paxillus sustinet
 debiles et in finos in ipso arez
 p^{er}clij contra hereses et horrores
 in surgentes et magis t^{er}pe an-
 t^{er}typi et ex ipso egredietur ab

rictur omis ex actor et antixpus
 tu sub satellitibus qui adno ihu
 xpo inter fiatur pda ad testalij
 qdio sequitur pgea quia tu eis dnd
 sz ihu xpus et confmdentur as
 stendres capoz rmlutes antixpi
 et confortabo donu uida et donu
 no seph qua aliqui apte sunt de
 utroq regno uel p donu uida in
 telligunt fideles de iudeis crede
 tes et p donu no seph qui inter
 tarur attestos fideles de gentibus
 qui sunt in magno nro et conu
 tam eos reducendo ad unitatem fidi
 aliquos ausos alia tpe antixpi et
 erunt sicut sunt qn pterea eos
 r ante persecutoz antixpi in qua
 uidebunt fideles q ad eo pieti
 et erit q fortis effraom in fide
 firmati et filij eoz uidebunt r ab
 eis edocti et regnati p baptisim
 et letabunt de dederitoe antixpi
Sublabo eis hic qnter ppha d
 muerat dispersione congregatoz
 ut dicit hic bnsa q her cong
 gaco refonda e ad tpus futurz
 qd uocatur tpus messie et in hoc
 dicit ann sed q dicit futura u
 mplerit e p xpm in uicatioe fide
 ltu qui congregati sunt in una ecclia
 no locali motoe sed fidei caritate
 unione et hoc e q dicit **S**ubi
 labo eis in pnuando spm deuotoz
 et congregabo eos fide et carita
 tate qua redem eos mea pte
 in dicit **Q**uid ai q ihu moe

turus erat non tantu pgentu
 sed ut filios dei quierant disperst
 per ualios errores gentium con
 gregat in unu mo pcedito et
 multiplicabo eos sicut an sunt mlti
 plicati s tpe dauid et salomons
 in quo sunt multi fideles ecclie
 quia una e ecclia fidei admo abel
 iusto usq ad ultimu electu qui
 in fine e nascitur ut dicit greg
 omel' vii et no solu tot uno ml
 to plures fideles multiplicati s
 tpe nau testamti qua uend et
 semabo eos in plis p dicatores
 missos p diuisas partes orbis et
 de longe r de longinquis partibz
 recordabuntur mei r bnficia
 meoz et uient una gre tu
 filijs suis r in uicatioibus et
 reuertent et redunt eos r p
 deduisis partibus orbis an tpus
 antixpi ueniet fideles et occu
 pabunt archm et terram pmissos
 et no mouentur eis locus h
 dicit ad designandu magna ml
 titudine uenient et transibit
 sedns in maie feto dans eis
 transire p pzo qdio sequit **E**t
 percutiet in maie fluctus fa
 rict eos quiesce et confmdet
 omnia p fmda fluis r terra app
 ti ut dicit **E**sa sa q in uandante
 mandatoe uili et huchabunt
 superbia assur r qn hie com e
 nis hntant parricem qui appi
 anis debellabuntur quia lex

machometi a gladio recepit et gla-
 dio tenetur et gladio timabitur
 Non fortabo eos in dno s; xpianos
 et in nome eius ambulabur non
 psumetes de sua potentia sed dna
Hperi libane **Capitulum**
 Quid capitulum vult exponi
 ab hebreis et latinis et
 omnes expositores videntur in ma-
 quibus alitua dissona e ppter qm
 prendico mtendo de duces ex
 patoribus aliqua assunt et aliqua
 addo ad luttam concordanda qm
 agitur capitulum in tres partes diu-
 qua pmo describitur templi pdr
 destructo Qd destriptiois auis i
 a heredit Qd anty persecuto
 et dicit qd ma pare non salu
 alatinis sed ead ab hebreis anti-
 quis exponitur de destructoe tem-
 pli facta p romanos Quidemlio
 qui dicitur vama apud hebreos
 dr q an destructo templi porte
 eius deuote appiebant p me
 homie Et dicit Pabi Johanna
 templu quod destruit re apm
 pmo em dete q pmo nms cu
 destructo super te namq pshant
 Zacharias dicit libane portas
 tuas et deuoret agnis redias
 tuas Romam em capta tui-
 tate incendit templu Quid
 abice qua cecidit cedrus que
 maior te et subditur exposito
 quonia magnifica va stati sunt
 rilli que erant maues onyptu
 uideor in rlm Et id alij con-
 tentes m dcais alijs debebant
 di ffidere de se apib Quid qm

basan a hitatoes vltra iordanem
 vbi erat tra basan in quatuor hi-
 tabant aliqui iudei qm pntis
 e salus munitus a rlm que
 tamqua metropolis erat magis
 munita contra romanos alijs
 ciuitatibus Vox vultatus pastora
 a sacerdotu qui tur regabant
 p m quia vastata e magnifi-
 centia cora templu de quo gla-
 bant et magnifice vnebant
 Vox rugitus leonu a predom
 qui ante destructione templi ha-
 bndabant m iudea p dicit
 iosephus de iudicio bello qm
 vastata e superbia a regione
 iudee super iordanem pte
Her dicit hic conter destrubi
 predicte destructionis ratio que
 fuit iudeor migratudo et dicit
 dicitur m dnas ptes quia pmo po
 magnitudo bnficior dno qd
 migratudo iudeor a pma
 duas quia pmo ponit bnficia
 dei mox m de egipto Qd m
 dee tritois abi et assumpsi
Circa pmo dicitur heredit
 In dno deus meus recedendo b
 ficia iudeis prestata paster
 roa amptoms a dicit q pau
 filias isrl que dicebant pceda
 occisores m egipto tu qua ma-
 stuli nastentes in flume pi-
 tiebant et adulti duris la-
 boribus affligebm mramu
 qvita eor ad amamudnie de-
 ducebant ut h e ad pmo que
 qui possederant s egipti

occidebant modo predicto Veni-
 dabant ea quia principes egypti habe-
 bant eos suas et omnes alij ven-
 debat alij dicentes Benedictus deus
qui tradidit astra in manibus meis
diuites facti sumus quia vendes gla-
batur de pretio et emes de mancipio
et pastores coru a domo eorum no
parabant eis alabodibus duris et
ego no peccavi ultra super herentes
tram a egyptos quas multo afflixo
plagis et peca in manu submersi
exodi xiiii ecce ego tradam heres
et quia multi eorum sequentes regem
submersi sunt in eo et remane-
tes ptea vendebant ad murem p
omnis imponbat alia q fuerat in
causa detentiois filiois asel in e-
gypto contra preceptu dmi ex
qua sentite fuerat plaga egypti et
concordat tram a laterabunt
semucom et pastam pecus occisi
oms a filios asel quos pauci
in deserto vel annis manna redet
ti ppter hoc a ppter afflictoz
quam sustinuit ab egyptiis ad pau-
peres gregis a o nos hebrei q sui-
stis in egypto depaupati Et assup-
st hic canter recolunt beneficia in
iudea prestita inq pduxit qm
ad honorem regu tpe dauid et sa-
lomons et pms saloms demisset
amthilacine regni tunc deus hor-
non fecit sed regnu in duo diui-
st p re xi et ho e q dicit et as-
sumpsi in duas virgas a duas
reges Unam vocavi decore p

a roboam q locutus fuit pulcre pto
 pmittens ei libertate et altera vo-
 caui fomiculu a roboam qui locutus
 fuit dure dices Pater meus occidit
 nos flagellis ego aut ceda uas stor-
 pionibus Et aut storpio gna flagelli
 acua manibus dependent cordule
 nadulas hntes ficos aut plubees
 merrecmitate et so vocatur storpio
 tu quia grauer operantur percurado
 finem cordulaz sup corpus passi
 reflectit sic storpio reflectendo
 caudam pungit ppter quod ro-
 boam hic vocatur fomiculus Et
 pauci gregem a sustentant qm in-
 daicu in utroq regno absq msp
 eorum cum declinaret ad ydolatriam
 ppter quod subditur et succidi tres
 pastores in maseano a ioram
 rex isrl et othosias rex iuda et
 rejabel qui ad ioram filio suo reg-
 ni administrabat ut hi ex certis et
 qris regu istos em tres inter-
 fecit dms per hyen filium nau-
 co q erant ydolatre pessimi
 ut patet qris regu ex so subdi-
 et contracta e anima mea in eis
 a retracta ab eis ppter nimiam
 coru malicia qdes subditur si
 quidem et aia eorum valant in me
 in multiplici actu ydolatre et
 dixi non pastam uos a demita
 vna exigue q no sustentat uos
 Un qris regu a dr. Quod diebus all-
 cepit dms tade super isrl peras
 straz eos asiel r. so subditur
 q moitur moiatu ut et reliq
 Vocarent vmsquisq carnem

proximi sui quia non solum occide-
bantur ab extraneis quia etiam dis-
sentibus iustis et propter hoc
mala subditur tibi iugam meam
que dicebatur decore et regnum asse-
per dñs per salmanasar tpe osce
abstrulit q̄to regu xviii et ab si-
di cam quia illud regnum non fuit
restitutum nec captivitas illa rediit
ut irrita facerem fedus meum h̄ ut
tenetur hic consuetudine quia hec
irritatio consecuta e q̄ permissi s̄
omnibus pplis q̄ s̄ dominarentur
iudeis quia dñi iudei seruire michi
fideliter et per talem modum loqui
dicitur osce is Et per tunc eis fedus
indie illa cu bestia agri et cum
voluce reli et s̄ q̄ nocent
q̄to meo ut patet abidem ut
irritu deducta e indie illa qm̄
em regnum asse fuit translato in
assiros manifeste patuit q̄ fe-
dus predictu fuit irritu et
cognovit sic paupes gregis a
paupes ppli asse qui custodit
s̄ legem michi a ut obediant
michi Et isti erant aliqui iusti
impto illo illo quia maioribus
erant depaupati quia iustos per-
sequerantur quia uerbu dñi e
s̄ translato talis regis et ppli
propter p̄ta dicitur te dñs et
regem tuu que constituis super
eam gentem qua ignoras tu
et p̄ced tuu ut iusti em de q̄to
asse qui custodiebat legem moysi
vidunt tuc hoc uerbu se implera

Et dicitur hic contra ponitur iudeorum
ingratitude que maxime apparuit
in profectione mortis et quia adho-
de et dicitur ad eos a ad iudeos rema-
nentes per captivitate predicta et
etiam per captivitate babiloniam
Si bonu e moribus vris auferete
mercedem meam a fuit in fideliter
de rebus pro beneficiis vobis amice
collatis et si non quiescite s̄ amice
fuit hoc non dicit inducendo
ad malu sed per hoc in sinuat q̄
dimittit homines in libertate ar-
bitrii bonu uel malu facendi per
hoc tamen q̄ dicitur hic et si non
quiescite s̄dm modum loquedi
datur intelligi q̄ non fuerunt da-
sicut grati sed magis agerit contra
deu ut ingrati ipm̄ in natura as-
sumpta assumpta persequendo q̄
subditur et appenderit mercedem
meam a precium pro corpore meo
sibi tradendo sicut merces equi
dicitur precium quo venditur et
emuntur triginta argenteos app-
inde proditori s̄dm q̄ h̄ in
xxvi et xxvii vbi matheus
spiritu sancto illuminatus dicit
hanc prophetiam fuisse impletam
Et dicit dominus ad me zacharias
et proice illud hoc precium
predic proiciendum et statuaru
a fustem statuas ut dicunt ex
positores nri per quem intelli-
tur ipse deus qui e formator om-
niu et est sensus proice illud
ad statuaru ad est predic illud
coram deo p̄cedu ut iudat et

panendi ut uideat et iudicet
 hoc factu dicitur p[re]t[er]it[ur] a m[er]ito
 et hic modus loquendi exromanus
 etiam s[ecundum] hebreos quo intelli-
 gitur apponit sicut de g[ra]tiano y-
 romediantur et illud magnus
 gigas quo apponitur sicut ad os
 et emptus auda q[ui] dicitur com par-
 uo et omni p[re]cio non debui apre-
 nu[er]i hebrei dicit q[ui] her[od]us p[re]ce
 illud ad thesauru[m] uel ad figulu[m] do-
 em hebraica hic p[ar]ta est equi-
 uoca ad thesauru[m] et formatore[m]
 et formator p[er] dicitur figulus q[ui]
 format uasa de terra et statuanus q[ui]
 format statuas de alia mat[er]ia tra-
 lato ma[ter]ia accepit hanc colu[m]na signi-
 ficato[re]m t[er]m[in]i hebrae[us] id aliquat-
 ap[er]it p[ri]mam aliquid q[ui] et co[m]p[er]o
 acceptio magis consonat euang[el]i-
 ho ubi dicitur quidam retulit tri-
 ginta argenteos sacerdotibus q[ui]
 custodiebant thesauros templi et
 q[ui] ex illa pecunia emerit agri si-
 guli et xxvii sic p[er] agitur litt[er]a
 cepam p[re]ce illud ad thesauru[m] r[ati]o
 p[re]dit p[re]ciu[m] xpi coram sacerdo-
 tibus qui erant thesaurarij p[re]cedu[m]
 sicut de mt xxvii quidam p[re]ctis
 argenteis coram sacerdotibus re-
 cessit. Vel p[re]ce illud ad figulu[m]
 o[mn]i p[re]dit p[re]cedu[m] ad emondu[m]
 inde figuli sicut h[ic] ad no[n] e[st] intelli-
 gendu[m] caliter sed consecutio q[ui]
 emptio agri consecuta e[st] ad illam
 p[re]ctio[n]e[m] dicitur p[re]ciu[m] xpi et
 ponatur ut supra Et t[er]m[in]i tri-
 ta argenteos et sic em uideat

pphe iustione ymaginaria ar si acci-
 pet xxx denarios et p[re]ter in domo
 d[omi]ni per q[ui] designatur sic sciendu[m] de
 p[re]cio xpi auda p[ro]ditore qui p[ro]-
 icat illud in templo Et p[re]stidi vir-
 gram oncam s[ecundum] uidelicet regnu[m]
 uida ut uisu e[st] supra q[ui] no[n] fuit p[re]-
 stidi in p[re]ctio[n]e s[ecundum] dicitur quia illa cap-
 tuitas redit debabilis et h[ic] p[re]ctus
 dices ut zarobabel et plures alios
 et p[re]ca aliquos reges an aduentu[m]
 p[er] ut h[ic] in scolastica hystoria Sed
 p[re]ce fuit p[re]stidi in destructio[n]e uel in
 p[er] totum et uespasianu[m] quia t[er]-
 uidei fuit p[er] orbem captiuati non
 h[ic] dices uel p[ri]ncipem et illa
 captiuitas adhuc manet p[er] dissol-
 uem germanitatem inter uida[m]
 et ista a[nt]e xpi[um] p[er] xpi[um] def-
 bit uida s[ecundum] carnem ad h[ic] p[re]ce q[ui]
 plures fuit ad h[ic] dicitur uida
 et uideat in fidelitate uem h[ic] dices
 Et p[er] hoc fuit figuratiu[m] in reg[no]
 et ubi dicitur q[ui] q[ui] sepauit p[er] a-
 uida dicens Non e[st] uobis parem
 dauid d[omi]ni q[ui] uidei fuit ad h[ic] xpi-
 ans et equis d[omi]ni dicit h[ic] con-
 sequenter agitur de p[er]secutio[n]e an[te]
 et continuat sic h[ic] p[re]cedit quia
 uida p[er] mudi parte negant om[n]i
 xpi[um] ap[er]it repellentes ad os n[ost]re
 p[er] mittent[ur] adeo recipere an[te] p[er]
 qui se falsu[m] dicit xpi[um] q[ui] h[ic] ego
 uem in nomine p[at]ris mei et no[n]
 accepistis me si aut alius uent[ur]
 in nomine suo illud accipietis
 Et ergo p[re]ceditur qui p[ri]mo
 ponitur p[er]secutio an[te] breuit[er]

et succum. Et magis diffuse cao
 xii. Circa p̄m̄ dicitur s̄m̄e t̄ uasa
 n̄ in strumeta argam et peram
 pastoralem et huius. In strumeta em̄
 rugiliter artib̄ dicitur uasa p̄m̄ p̄
 ctatom ydiomans hebrei pastore
 stultū in signū q̄ iudei receperunt p̄
 am̄m̄ qui cū tante am̄ie q̄ dicit
 sc̄e am̄ie s̄da ad tess̄ q̄ quā
 ecce suscitabo. i. suscitā p̄ mittam
 pastore m̄ra. a. am̄m̄ d̄n̄atur
 m̄ca qui de relictā nō visitabit n̄
 a. multū opus pietatis exhibebit
 sed magis crudelitas erga iustas
 idia subditur et carnes p̄m̄m̄ ro
 medet corp̄ bona rapiendo et
 angulas corp̄ dissoluet corp̄ aliū
 eos affligendo et occidendo. **O**
 pastor et ydolu. Ydolu dicit quod
 p̄ deo colitur et nō. Sit eū de an
 t̄ypo qui sedebat in templo dei
 tanquā sit deus sed ad thess̄ q̄
 gladius a. s̄m̄a dei super brachiū
 eius. i. super virtutē eius corp̄ale
 et super oculū dextrū. a. super auz̄
 m̄ qui ē intellectus qui dicitur o.
 culus brachiū eius ariditate sic
 cabitur quia corpus eius p̄ mich
 ahelem fuliabit de xpi p̄cepto
 et oculus dextor eius tenebre sc̄e
 obscurabitur quia aūd eius ad to
 nebras exēdres deducet.

Omnis istud **Cap. xii.**
 capitulum ab aliquibus m̄s
 doctōibus q̄m̄ ad sui p̄
 cipū exponitur de destructione
 iher̄s̄ p̄ romanos. Et huius ob-

uac videtur q̄ h̄c dicit Sed:
 uida eū in obsidione contra iher̄m̄
 Item q̄ subditur Indie illadie
 d̄n̄s percutia om̄es equi in su
 pore et a stonore eius in ame
 ria quā nō legitur tribus iuda
 cū romanis fuisse in obsidione
 iher̄m̄ contra iudeos obsessos nec
 q̄ exant romanorū adeo tūc fuit
 sic percussus t̄mo valde p̄pere
 triumphauit de iudeis. Quod de
 clarat diffuse iosephus libro
 de iudicio bello p̄pter q̄m̄
 expositōes m̄ exponit hoc
 de persecutōe ec̄e p̄m̄m̄
 a iudeis et p̄m̄m̄m̄ romans
 Et hoc expositō videtur magis
 iusticia quā litalis p̄m̄m̄m̄
 ec̄a h̄c m̄m̄m̄ alia que videt
 ad hoc eū disponāria ut videtur
 p̄. p̄. nō exponit hoc capitu
 lum et q̄ om̄ia sequentia usq̄ ad
 finē huius q̄m̄ de bello gog
 et magog contra iudeos quos
 dicit per regem messiam ven
 turū debellandos. Et hoc finit
 tur super falsū p̄m̄m̄m̄m̄
 dixi de gog et magog exē
 xxxviii. Vbi dixi q̄ p̄ gog et
 magog intelligitur antyppus
 et eius exant. Et h̄c consimilit
 saluomeliā iudicē videtur textū
 de persecutōe antypp̄i exponendus
 usq̄ ad finē huius q̄m̄ licet aq̄
 alia m̄m̄m̄m̄. Et nō p̄m̄m̄m̄
 cao p̄cedenti h̄c describit per
 secuto antypp̄i magis diffuse

Et dicitur mitros partes quia po
 perferunt antyxi describitur. Quod
 questio tanta pluitur cao xii i fia
 mea sustineo. Quod reseruit cao xiii
 pma ad huc mitros quia pmo po
 antyxi perferunt. Quod aus deicito in
 die illa. Quod uideat confusio et effin
 dam. **C**irca pnu dicit dms in
 dm a. ppheta de afflictioe fura
 ex ordinaroe dei super ast. r con
 gregacione fidelu ad qua nome
 ast in nouo testamto e translate
 sicut declarauit diffusse. **A**liu
 Et he. qd. ij. dicit dms extendes
 celid hor dicit quia celid ad modu
 tentoris super tra extendi uidet
 et fundans tram quia meli e sub
 ca tu sit infimū elementu et fruges
 p m homis inco quia aia adeo cre
 atur et an funditur corpi organ
 zato. **E**cce ego ponam arlm a. caoz
 qd. ij. ut dicitur fuit abidem diffi
 se et apposa. **X**i. Vidi uicatem
 sanctam arlm descendente de celo
 sicut sponsam r super lumine
 trapule ad quod hebris impingit
 quia antyxi et eius exatus post
 persecutione eue deiciuntur a ut
 dicitur e. qn hebreo hi. barim a
 mactudinis quia eua amantabit
 in persecutione antyxi et pta ope
 et eius exatus. **N**o subditur omibz
 qd. quia de omnibus qd. aliqui
 ad hebreu antyxi. **N**o subditur. **E**t
 et uida e. in obsidoe contra rlm
 quia tuc aliqui xpiani timore dicit

ti erit in exitu antyxi. **I**ndicil
 la ponam arlm lapidem oncis lapis
 em ponderosus qn mouet de loco
 suo affligit motores. **S**ic antyxi
 et eius exatus quentes tolle stabi
 litatem ecclie affligent et turbabz
 fideles et hoc e q subditur. **O**mnes
 qui tenabunt cu ar et colligent
 adu p. et omia regna tre a. aliq
 de omnibus regnis adherentes antyxi.
Quod die illa. **H**ic conr ponit
 antyxi et eius exatus deicito ad dr
 percutia omz equu in stupoe
 et ascensorem eius in pape fil
 mabitur ut dicitur e. et magna ps
 sui exatus pibit et super domu
 uida a. super apianos in eius ex
 riu existentes timoe apiam o
 culos meos me quia no pibit
 cu celis antyxi adherentibz. **E**olum
 tale. **N**o subditur et dicitur dices
 uida a. pncipes omnis apianis
 antyxi timoe adherentibz. **C**on
 fortent in habitores arlm ar
 quia apiam timoe antyxi in eius
 exatu futu desiderabunt corde
 apitate apianoz obsessoz licet
 hoc ostendit no audeant manif
 este her aut tra dissonat qd. po
 sicom hinc que exponit passiditio
 de persecutione pmi tunc ecclie p
 pncipes uideoz ut patz mactibz
 aploz. **Q**uod aliud q pta dicitur hic
 Et saluabit dms tabernacula uida
 quia uidei persequetes etiam
 pmi tunc non desidant pro

pro speratorem xpianorum nec sunt
 saluati ad uentibus romanis con-
 arlm sed magis scisi et destructi. Qu-
 die illa pona duces iuda aet quia
 xpiani existentes in xpiani antio-
 antio xpiani filimato et pemit eius
 exanti parte timoe de poto contra
 reliquos remanentes de parte antio-
 pugnabunt. Et habitabitur arlm
 rursim xpianis pacifice aortu-
 o antio et eius xpianu dissipato et
 accipitur hic arlm non solum pccata
 militante sed etia p pccata ciuitate
 ad lram inqnatu antio plus ueniet
 contra xpianu et abidem interfacit
 obtenta coram pccata ciuitate et te-
 plo. Et saluabit dno tabernacula
 iuda a res et corpora xpianoru
 ad antio timoe existenti ut
 predicto et sicut in principio et an-
 qua cent in antio. Et no magis
 sic gloriatur domus dauid a. Et ne
 fideles impugnati ab antio de-
 spiciant xpianos ex timoe se-
 quentes antio dicens q merito
 perissent sicut infideles si fuis-
 sent in alia gente antio. Non
 em contra suos uenit voluntate
 sed coacti timoe quo remoto ad
 suos reuertent. Qd subditur Quidie
 illa proteget dno habitatores arlm
 ab impugnatione antio et ad q
 offendit ex eis timoe ductus mo-
 predicto uel deceptus ab antio
 qui multi xpiani tunc decipient
 credentes apm de vni xpm quasi

dauid. r. misericordiam cito conse-
 quet. sicut dauid si se penituit
 sicut apse dauid ut pater si Regu
 xii. Vbi dicit q apse confite pccata
 ad bethsabce commissu nathan p-
 pheta statim dixit ei dno transi-
 lit pccata tua et domus dauid qd
 dei. r. sicut illi qui stabant in fide
 xpi. Quidie illa queta conteret dno
 gentes. r. antio et ei ad hentes
 ata q e repetitio eius q supra dic-
 tu e ad maiore assertionem. Et
 effundam hie conteret destruet
 iudaeo comisso et ad eius regna-
 to antio xpianu ca xii. Circa pccata
 sciendū q sicut dicit sicut mcho-
 dno martir de cetera falsitate in-
 xpi p enoch et helyam iudei q
 prius adheferunt pccata comitent ad
 xpm fidelu pati pro eius fide
 ma. Ita q xliiii milia coronabunt
 martir exanti tribu filioisrael. Qu-
 dicitur apse. vii. et hoc e q dicit
 et effundam super domum dauid
 r. iudeos reuertentes ad xpm et
 super habitatores arlm. r. super dno
 gnaliter credentes in xpm pccata
 gre inqnatu rediet illos ad vni
 fidem. r. pccata quia alios fideles
 proteget ab impugnatione anti-
 xpi exaudiens cor pccata et
 appiont ad me. s. iudei qui tunc
 comitent que confitent tunc em
 confitebunt q aliud nazareu
 transfusus a apantibus corp fuit
 et e dno xpus in lege et qd he

tis promissus et plangent cu
 a. dolebunt de hoc qd eu offendit
 et mutatur hic modus loquendi de
 pma persona ad tertia qd frequen
 fit in qd ut supra uisus e qd
 super conuersione. n. ara dolebunt
 ex uca contritae sicut solet homo
 dolere de conuersione sui morte q
 apud homines solet et dolo maior
 Et dolebunt super eu. Repentio e
 eiusdem ad maiore expressione et
 quia tunc merita non solum eu plangit
 de xpo meo dicto sed etia de iudeis
 martirizatis ab antiocho qui plan
 gatur a tribu iudaica sub xpo
 tribus qd dicitur quidam illa dicitur
 plangit ad remon nome e iudae
 quinq; campo magadan magna
 fuit iohas occisus. De eius morte
 fuit magnus plangit mota tra
 ista ut patet de palmy xxxv et
 incepit in illa ciuitate ad remon
 que erat quinq; lato occisionis
 et plangit tra familie et familie
 scorsim a quolibet tribus mortuus
 desua tribu. Per sa uero dicit hic
 qd quolibet tribus plangit spem
 liter mortuos suos in ballo gog
 et magog et in hoc conuenit
 metu qm ad ar quia per gog
 et magog intelligo antiochum et
 eius exercitu ut dictu e supra et
 familie domus dauid scorsim et
 mulieres scorsim quia in loco omne
 ubi pler si talis plangit mul
 lies erant segregate a iudeis apud
 hebreos et similitur e apud

apianos in etia ppter honestate
 fienda suandam et nominant h
 expresse familie pncipaliter p
 regu cu dicit. Domus dauid. Qd
 qd dicitur i domo nathan ref. qd pa
 terdotu et leuitaru i familie do
 mus leui. Quidam tunc notabilis
 uir i familie semai. Quidam reliquo
 mignali i omne familie. **Cap. xiii.**

In illa die hic conter desubit
 iudeos regenans et diuidit
 iudeos quia pmo ponit hec
 regenans qd falsitatis et uo
 lato remoto i et est. Circa p
 dicitur quidam illa qd qua detegit
 falsitas antiochi. Circa pmo patet
 domus dauid quia omnes iudei tunc
 fluunt ad baptismu in ablucioe
 peccatis et me sicutate p me sicutate
 intelligitur p m signale qd cont
 hant in uentre matris p m sicutate p m
 sanguine actuale. Vt hinc em luat
 baptismus gradus ad baptismu
 uenientibus quales erant tunc uen
 euntis p m maias p m p m
 exprodit. **Et est.** Hic conter
 ponit abiectione uoluntate. Qd falsi
 qd hinc i et qd hinc. Circa p m
 sciendum qd licet qd dicitur apud
 alios qd doctores succedentiu uo
 latatessant p m m m p m maias p m
 tunc adhuc aliq remanet q
 m p m m m a quilonibus sunt aq
 p m et in magna multitudine qui
 dicitur hinc et illud uim qd
 p m occidit quolibet die ueniam
 ut deo sui p m illa die sicut re

uelate fide digna intelloyi anty
 fuerit se adoraui ut deo ut hi a
 thess y^o et no post morte eius no
 cessabit totaliter ydolara Tunc
 em omes uiuent in fide catholica
 et hoc e q dicitur Et erit modica
 s^h mortis antypti Perdam nomia
ydoloz de terra quia sicut dicitur
 tur omo cessabit ydolara et ita
 aliud q dicit supra amplius locis
 s^h q ad predicatoz aptoz et alioz
 doctoroz sequenti cessauit ydolara
 p^h modum intelligendū simpliciter no
 tamen totaliter sicut ethiops dicit
 niger simpliciter quauis sit albus
 sicut dentes que albedo e modica
 respicit nigredinem et no qⁱ nichil re
 putat sicut sicut sicut sicut sicut
 dicit qⁱ illud qⁱ modicum e qⁱ nichil
 reputatur et etia sicut sicut sicut
 loquedi aliud quod e modicum
 il dicitur et sic e mposito quia
 illa ydolara que roman sit malici
 bus barbaris ut asserunt e modica
 et qⁱ nichil reputanda respicit
 illius que constant per alias ptes
 orbis ¶ Et yphetas hinc conter
 ponitur cessatio sicut yphetas ad
 dicitur et yphetas qui per sua ma
 licia singul sece yphetas ppter qⁱ
 tu sicut in modum a yphetas
 admoce acceptos et omnibus alijs
 modis p^h responsa demonu auffer
 ram de terra quia nichil rema
 nebit de tali yphena Et erit tu
 yphancu quispam re. r. p. alijs

uellet predicto mo yphancu amiri
 sui intini non p^h mittent sed ipm
 grautee punirent Adio sequitur
 Indie alla confunderunt yphancu quia
 nullus audebit yphancu sicut nec
 ead ostendit no subditur Nec apic
 pallis sacro a repte appa Talen
 aqre utebant antiquitus yphancu
 saltom aliqui ut pater de helia
 in regu pmo et consimite hinc
 accipiebant sicut yphancu ut magis
 crederet eis Adam exemplum mo
 r^h intencus agritudine sum exemplo
 quibus a de de quo de genos fco E
 misit qⁱ ad dno deus de paradiso uo
 luptatis ut operetur sicut de qua
 sumptus e qⁱ hebreos hinc homope
 raudant a condone me ad m^h p^h
 andu p^h qⁱ dicit non sicut yphancu
 Quia sicut plaga alle ar^h et dicit
 eis plagatus sicut ar^h r. ista no sicut
 in facta ex adio sicut ex amoc pro
 mai edentoe ¶ sicut hinc pl
 intur tacita qⁱ est et sicut qⁱ est
 soluitur qⁱ ex hoc m^h p^h sicut
 dicitur concluditur i et erant Quia
 id omne hinc exp^h missio quia dicitur
 fideles grautee affligent abantijs
 et satellibus suis Et hoc possit
 aliquis amiri et quere quomodo
 deus p^h mittet iustos sicut affligit ab
 iniquissimo homine Et respondet
 qⁱ no e mirandu quia ipso filio suo
 no peperit sed qⁱ molis tradidit
 illud more aeternissima tandem

pñandū et hoc ē qd̄ fr̄anea a
 gladius acerbe afflictōis suscitac̄
 super pastore meū a super xpm̄
 qui dese dicit ioh̄is x̄ Ego sum pas-
 tor bonis et super vīrū cohen-
 tem in quia hūmilitas q̄ in sepa-
 liter uicta ē deitari Pa. sa hic expo-
 nit de imp̄eō romano p̄ messiam
 destruendo p̄ter mala que fecit
 romani imp̄i iudaico p̄to et ap-
 parer̄ q̄ vīde malo et p̄torre ex-
 ponit quia imp̄atorē romani vo-
 cat nequā et pessimū et sic p̄dm̄
 non p̄t̄ dici pastorei nec in hōis
 sibi quia talis in hēntiam in mū-
 tia imp̄orcat. Vñ in hebreo h̄c et
 super vīrū q̄i assonatu q̄ d̄ xpo ap-
 t̄me exp̄ant̄ ut d̄m̄ ē p̄t̄e pas-
 torem et dispergentur om̄es hor-
 fuit impletū q̄i apl̄i in passōe
 reliquerūt xpm̄ ut dicit saluator
 ap̄ x̄m̄ ex quo patet q̄ h̄c passus
 intelligitur de xpo Et comit̄am ma-
 m̄ meā a p̄t̄e meā ad parvulos
 a apl̄os qui d̄m̄ p̄uili eo q̄ fu-
 getur unde in passōe q̄ qui p̄ḡ
 virtute d̄m̄a s̄t̄ s̄m̄t̄ s̄m̄t̄ et
 solidari q̄ gaudebant in d̄m̄m̄
 s̄dm̄ illud q̄ dicit̄ act̄ v̄ Vñ apl̄i
 gaudentes acon spectu conalij qm̄
 digni habiti s̄m̄t̄ p̄noie oīū con-
 tumeliam pati. Et erit. H̄c
 incipit versus in hebreo vbi
 agitur de multiplicacōe fidelū ad
 passōe x̄ sapiente s̄dm̄ qd̄ ioh̄
 x̄i s̄t̄i gramū s̄m̄m̄t̄ cadens

m̄tam anortui fuit xpm̄ solū mact̄
 si aut mortui fuit multū fructu af-
 fert. **S**ecundū h̄c q̄ passōem
 xpi et publicacōe euangeliij p̄t̄us
 totius mundi merces p̄tes diuisus est
 quāp̄ vna ē iudeorū obstinacōis q̄
 ē gentiū in in fidelitate remanētū
 et deistis dicitur. **D**ue partes in ca-
 a. m̄terra dispergentur et deficiet
 et h̄c defectus p̄ dupliciter intelli-
 gi vno mō de defectu gr̄e et d̄m̄
 et sic ar̄pe publicacōis euangeliij
 in quo om̄es tenentur ad fidem ca-
 tholicam defecerūt due partēste
 Alio mō de cessacōe vniū s̄t̄e
 et sic deficient in morte ant̄ xpi qm̄
 om̄es iudei et gentiles conuertent̄ ad
 fidem. **S**̄c̄ vñ pars ē xp̄ianorū de
 qua dicit̄ et in ap̄t̄e relinquit̄
 mea. v̄ m̄ta alijs duabus defic̄
 tibus modis p̄dicit̄. **E**t d̄m̄
 terciam partem p̄ igne s̄t̄ acerbe
 tribulacōis quia audeas xp̄iam p̄
 s̄m̄t̄ afflicti ut patet martibz apl̄o
 amplius locis et p̄ḡ a romani
 p̄ncipibus et alijs totius et
 grauis affligent̄ in p̄sentacōe ant̄ xpi
 penitacōe quia h̄c tribulacō ē
 ad p̄baroz electoz et augmentū
 glorie ip̄oz. **S**̄c̄ subd̄ et coram
 eos s̄t̄ v̄t̄it̄ argentū et v̄
 nulla macat̄ in eis in m̄d̄ia
 et q̄ p̄tes talū s̄t̄ ex audibiles
 q̄ sequitur q̄p̄e vocat̄ n̄m̄ meū
 v̄ m̄d̄ia et orac̄ d̄m̄ta et ego ex
 audiam eū ad m̄t̄ et op̄e dicit̄
 v̄t̄ quia confitebit̄ me p̄ fidem
 et ego eū p̄ ap̄baroz. **Cap̄ xiii**

10
Ante dies **La xiiii**
Hic consequenter vastatur per
spatio annis ad hoc qd aliquid ex
pluerit qd no e supra copulatu &
diuidunt in duas partes quia pmo po
dicta perferunt. Sed aliqua ad quam
sequencia i & venit. **¶** Circa pmo
dicuntur ante dies venient dñi & adeo
dispartit et pñsi et diuidentur spolia
tua ab antiocho et eius copatu. In me
dio tui capta s. ciuitate de qua subdi
Et congregabo omnes gentes n. q. p.
de omnibus gentibus aliqui erunt in
copatu antiochi & vastabunt domus
quia inde bona rapiunt & malicia
violabunt. Antiochus em ad huius
tibus sibi laxabit hēnas concupis
centiae et gredietur pars ciuitatis
in captiuitate vendit per facti
tes antiochi et reliqua pñsi no au
fferentur ex urbe quia aliqui i mo
nitione et aliqui obediunt antiocho
et partim timore et partim decepti
ab eo ut dicitur supra et quia i
deficit humanam remedium solet
ad dñm. **¶** So subdit et egredietur
dñs p effectum suae iustitiae et pre
liabitur contra gentes illas. n. cont
antiochi et eius copatu sicut pre
liabitur e medio etiam qñ rege
egypti cu exiit suo filio asit in
sequentem submersit in mari rubro
Exodi xiiii Et stabunt pedes eius
i. q. quia in monte oliueti pñsi
bitur antiochus ut dicitur e sup.
Et quia malibus dei vindictis
placet sic fulgure et tō motus

id est pñsi pñsi & pñsi
monte oliueti n. q. exponit aliq
hanc pñsi in quatuor partes
fieri q. in pñsi mōte antiochi et
era tō motus q. pñsi aliqua pars
sui certus. **¶** So subditur et pñsi
monte oliueti n. q. exponit aliq
hanc pñsi in quatuor partes
fieri s. pñsi oriente ad aquilonem
et medietem s. a. dicitur apam si
induas pñsi ita q. una pars man
tis inclinabitur ad aquilonem alia ad
mediam et pñsi ad medietem
q. longitudo eius est ab oriente mar
cidete et hoc consonat et q. pñsi
subditur. **¶** In tō monte vallis mo
ti n. vallis iosephat que e inter
monte syon et monte oliueti n.
genus vallis iosephat. **¶** pñsi ad
pñsi s. locu dicitur pñsi que
pñsi monte oliueti iuger vallis
iosephat et fugiet tō dicitur
sicut fugiet asanie tō motus mō
ozie regis iuda qui pñsi q. hō
palysi xxxvi. voluit sibi vsp
pacē pontificis officiu et tō fuit
tūssus lepra et factus fuit tō
motus ut dicitur pñsi oñder
tra dñi. **¶** Et venit. Hic
qñter pñsi tō sequencia mōte
antiochi s. finale iudicium et tō
pñsi i et tō et status tō an
tō pñsi tō tō et reuertē. **¶**
Circa pñsi dicitur. **¶** Et venit
dñs deus seneus s. adiudicium nō
tame in medietate post mortem
antiochi s. dicitur i tempus mediet

ut plenus dicit ezechiel xxxix
 Omnes qz sancti cu eo quia tunc
 iudicabunt reprobos et maxie aplos
 quibus dicitur azath xxxi **S**edebitis
 et ius super sedes duodecim iudican-
 tes nro In die illa s; iudicij nan
 est lux s; reprobis quoz est maior
 nis s;dm qd dicit mth vii luce
 ua que dicit ad perditione et
 multi mirant per eam sed frigus
 et gelii r horror et timor que per
 gelii et frigus designantur eo qz
 frigiditate causantur refrigerentz s;mg
 ad cor et sic membra qzda reddunt
 frigida et tremena **E**t una dies
 s; iudicij que dno e nota **I**n q
 dicitur azath xxxiii **D**edic illac
 hora neqz sit neqz angeli in celo
 sed pater solus per hoc tamē no
 excluduntur filius et spūs sancti
 quoz e una natura cu pre Non
 dies neqz nox s; qz **D**ies em
 qz e latio solis super terram et
 nox latio eius subz terra **I**nge
 neralitū resurrexerūt mortuoz
 erūt corpa incorruptibilia et sic
 cessabit gnatio et corruptio in dēme
 tiō et motus celi qui e causa gnā
 tiōis et corruptiōis et sic nō er
 dies et nox qz que causantur ex
 motu solis **E**t in tēpe vespe er
 lux r cessante tpe quod causat
 ex motu celi er lux perfecta be
 atis in gloriā celesti sicut dicitur
 fuit de reprobis qz non er lux eis
 sed frigus et gelii **E**t er h

panitur s;dm s; retribuō s;dm tū
 dicitur quōdie illa exibunt aquean
 ve de vltm s; celesti **D**e qua dicitur
 hebre xii **A**ccessis ad montē syon
 ad ciuitate dei vnictis vltm celeste
 per aquas vnas intelligit hie ci
 ta beata s;dm q dicit apō vii **A**gnus
 qui reget eos deducet eos ad fon
 tes vite aquarū que dicit hie ex
 ore de vltm quia derivabunt ad
 omēs **Q**o subditur mediu cap ad
 mac orientale r quia vita beata
 diuidetur equaliter supposita qua
 litate mētorū ad electos qui in
 pncipio mudi sunt nati et ad illos
 qui in fine mudi sunt nascituri
Et aut p mac intelligitur congē
 gatio homi patet apō xiiii vbi
 dicit qz per aquas multas med
 liguntur ppli multi mac id dr
 congregatio aquarū qz pmo con
 gregatiōes qz aquarū appellavit
 mala pnestate et in hyeme erūt
 r ppetue **D**icitur em ppetua a
 parte finis e **D**eriuōe beati
 tudinis que ppetuas hie designatur
 per successione estatis et hyemis
 non quia tūc sunt diffēntie tps
 qz tūc cessabit sed quia ppetuas
 non pō anobis significat nisi per
 partes tps **S**ic em dicit dētrini
 tate dya **A**ppōt pmo qui e q
 erat r **E**t er dno rō super
 omēs terram quia tūc cessabit p
 latio et dnu nō sōlū in homibz
 sed enā in angelis in quatu re
 s;nat officiu ad mī sanctorū an

scdm qd dicitur pma cor 12
 spūs euacuabit omes pncipatū
 et pntem cū tradidit regnū deo
 et patri cū subditur Indica illa
 est dñs vnus angelorū et homī
 et est nōmē eius vni. In pntem
 nominatur a nobis plūbus nomī
 bus quia nominamq cū scitū cog
 nostimq cū magnitudē aut dei
 venimq ex profectōibus creatū
 que sūt plūcē et distincte scdm
 pntē iudicatur per seipm in me
 diate et sic nominatur vno sim
 pliri nomī ab vna simplici per
 fectōe. **¶** Et reuertetur hic com
 ponitur certū s; status emē p
 morte anty qui licet precedat
 iudiciū et hōrō pntē tunc pō
 hit post quia facta scriptū nō
 prosequitur ordmē spūs sed sic
 queter prius facta vltimo narra
 tur. Et diuiditur in tres quia pō
 pntē describit hinc factū. Qd
 resūmī pena anty et sui ex
 ritus et addat aliquid qd supra
 explicandū ē. **¶** Et her est 3o re
 dit ad pntē. **¶** Et omes Circa
 pntē dicit et reuertet omīa tē
 a omes habitates mētū addm
 alim pntē mortuo anty pō ut
 supra dictū ē vsq ad desolatō
 a aquo tūq loco qntūq abho
 mībus parū habitato et exal
 tabitur s; etia que fuit ab an
 ty pō et suis de pressa ut supra
 dictū ē. Pot etia intelligi de
 vltm ad lītām que capietur et

deprimetur ut supra dictū est
 ab anty pō et pō morte eius ex
 altabitur et habitabit in loco suo
 nō quia multi captiuabunt de
 vltm per anty pntē et timōe eius
 fugient multi qui pō mortuo
 reuertent ora qd ciuitas in omī
 partibus suis habitabitur. Et ha
 bitabitur anathema a maledictō
 nō est amplius qualis fuit tpe
 anty pntē sed pō debet vltm pntē
 quia per seipm anty est vltima
¶ Et her hic pntē respūmī
 ex pntē anty pntē cū dicit
 et her est plaga nō s; anty pntē
 et sui pntē qui pugnabunt cō
 vltm ut dictū ē in pntē hinc
 ca. Tabesca tū omībus tūq p
 deficiet pestilentia et morte
 oculi eius contabescent a defū
 te vltmē vltm in forāmbus
 suis a in locis suis que sūt q
 dam forāmbus in capite Indica
 lae et in vltm dñs a in miss
 adeo et quis sit ille subditur
 apprehendet vltm mām pntē
 quia mutus gladijs se mē pntē
 qntū ad aliquā pntē illius pntē
 tus sicut dephili stas turbans de
 pntē Regū vltm. Sed et iudas pntē
 habet contra vltm exponatur ut
 supra xii ca. **¶** Et congregabunt
 diuicie omī gentū in ciuitate s;
 vltm ubi em apertabunt diuicie
 quas alibi rapiet anty et eius
 exatū anty et peruertent pntē

timentia sicut et homines et ista
 duo non sunt superius explicata
¶ Et omnes hinc propheta respicit pro-
 tu sicut statum ecclesie per antiphrasim quando
 omnes generaliter continentur ad christum
 ut supra dictum est. **¶** Quod dicitur **¶** Omnes
 qui reliqui sunt de universis gen-
 tibus que veniunt contra iherosolimam
 et aliqui veniunt ad antiphrasim magis
 voluntarie quam voluntarie et isti
 continentur ad christum iuxta aliorum mor-
 te. **¶** Non subditur **¶** Ascendent ab an-
 no manuum et singulis annis die-
 bus solemnibus ad hoc statu-
 tis ab ecclesia. **¶** Per adaverunt regem
 dum exercitum et christum qui est rex
 non solum hominum sed etiam angelorum
 et celebrant festivitatem taberna-
 culorum. **¶** Non hinc accipitur festum ta-
 bernaculorum sicut iudei celebrant
 quia cultus iste festavit ante pub-
 licationem evangelii et tunc enim alle-
 culus fuit mortiferus et est in
 cultum spiritalem in mutatus. **¶** Illa
 autem festivitas tabernaculorum fiebat
 in lege in memoriam quod filii israel
 in deserto habitabant in tabernaculis
 et sic procedendo memorantur trans-
 missionem et figurabatur per
 hoc futuris temporibus nove legis quod fi-
 deles procedent de virtute in vir-
 tute tempore pregnationis huius vite
 et mirarentur vitam viventium a-
 perta ianua per christum et hoc modo
 celebrant benedictionem et per hunc

modum transportes ut pugnari ut
 de ientat ad paratam paradisi et
 magis celebrabitur post mortem
 antiphrasim omnibus gentibus ad fidem
 convertis pro christo dicitur quod sicut christiani
 celebrant festum pasche et pentecostes
 alio tamen modo quam iudei sic
 etiam festum tabernaculorum celebrando
 officium et novum quatuor temporibus
 septembris in quo mense a iudeis ce-
 lebratur festum tabernaculorum xv
 die mense. **¶** Ista observatio christiana
 magis accipitur post mortem
 antiphrasim sicut et alie observantie no-
 ve legis. **¶** Ista observatio christiana
 ut dictum est et est qui non ascen-
 derunt de familiis terre ad iherosolimam
 quod non loquitur. **¶** De iherosolima hystoria
 sed metha et in quatuordecim signa-
 tur militans etiam etiam sicut dicitur
 fuit diffuse ipsa. **¶** Non enim po-
 tuit convenire omnes familie terre
 in civitate iherosolime hystoria quia de
 omnibus partibus mundi non posset
 sic singulis annis convenire nec
 etiam a capi propter quod quedam glo-
 hebraica super istud caput dicit quod
 civitas iherosolima maducum messie dila-
 tabitur usque ad fines terre quod non potest
 intelligi de aliqua civitate munda-
 li. **¶** Sed iam est impletum quia etiam
 nomine iherosolima signata usque ad fines
 terre est dilatata quia in omnibus terris
 sunt aliqui christiani et magis
 implebitur mortuo antiphrasim quia
 tunc omnes veniunt ad fidem et

Non est super eos ymber sicut
 ne gre et ewangelice doctrine co mo
 loquendi quo dicitur deut xxxij Qd
 ymber super herbam nō est et si
 familia egypti a gentiles qua per
 egyptios intelliguntur etia alij sed
 erit ruina a ymbribus predicti ca
 rentia et q per egyptios intelli
 gantur alij gentiles subditur ho
 aut est paratu egypti et hoc p
 ratu omni generu quasi dicit q
 dictu e de egypto extendit ad ali
 as gentes Indie illa est q super
 frenu equi e sanctu dno Qd ex
 ponit glosa q moruo antio tam
 ta est par q no est necessarius usq
 asmoz et equoz Et no aurz et
 argentu q ante poneba in frenis
 offeretur ad cultu dmi qui ualde
 augmentatur mortuo antio ut di
 tu Et erunt lebetes in domo dmi
 a vasa ad dmi cultu apta ut
 calices et huiusmodi qui vocantur
 hic lebetes Quia pmo hic metha
 loques expmit cultu noui testa
 menti per ea que erant multu ve
 tis ut dicit e de festo taber natorz
 et arim et ad hoc designandū pili
 ditur Quasi fiale coram altu
 fiale sunt vasa ad vini poculu
 apta Anus vi Habentes in
 fialis omni Et venient omnes
 ymolantes sacrificiu noue legis
 q e eucharistia et conuentione
 a hoc sacrificia offerent mardoc
 calitatis qui tunc frugebit in

xpianis et e hic methasora
 locuto sicut et supra et moncat
 amertator nō quia uirtu symonie
 totaliter cessabit in terra ¶ Sci
 endu aut q expositores nri quid
 tres partes ultimas huius m ex
 ponit aliter ab illo loco Et reuer
 tentur omnes tui nō usq et sede
 bit secura utim inclusiue expo
 nit de pmo vtoz p q uditu to
 uigendo hinc procedet Et q
 scribitur Hoc est plaga usq ad
 locu illu inclusiue sicut ruina ex
 ponit de supplicio reprobaz Et
 subditur Et omnes qui reliqui sunt
 nō usq ad fine capituli exponit
 de profectu eccie post morte xpi
 illud quod dicit Indie illa est q
 super frenu equi e sanctu dno
 exponit de tpe constantini in
 quo multa dilatata se etia in
 eius freno uxor eius helena de
 fecisse poni omni declaris xpi
 et aliud in eius galea ut
 se cet securus inter plioz pi
 tula Istas expositores non prose
 quor in particula quia mglosa
 corp et alioz opusculis pnt a quo
 libet uidei Videtur tamen in
 saluo meliori iudicio q opposito
 quod posui super istas tres ptes
 magis consonant litte istaru
 partu et precedenti

Explicit postilla mgri molari deli
 ra super Zacharias prophetam